

عربی ۳ (درس ۲) - سراسری

۱- عین مصدر باب استفعال من فعل «قام یقوم»:

(۱) استقام (۲) استقامة (۳) استقوام (۴) استقیام

۲- میز الفعل الذي لا اعلال فيه:

(۱) انت تهتدين (۲) هم يهتدون (۳) هي اهتدت (۴) هن يهتدين

۳- میز الخطا قبل الاعلال و بعده، فيما يلي:

(۱) أَلَقَيْتَ ← أَلَقْتُ (۲) إِهْتَدَيْتَ ← إِهْتَدَيْتَ (۳) نَسَيْتَ ← نَسَيْتَ (۴) هَدَيْتَ ← هَدَيْتَ

۴- فعل های ناقصی که به «یاء» و یا «واو» مختوم اند، در چه صورت «یاء» و «واو» آنها حذف می شود؟

(۱) هرگاه به تاء تأنیث متصل شوند
(۲) هرگاه به تاء متکلم وحده متصل شوند
(۳) هرگاه به نون جمع مؤنث متصل شوند
(۴) هرگاه به یاء مخاطبه متصل شوند

۵- در کدام کلمه اعلال به حذف صورت گرفته است؟

(۱) ابتیاع (۲) استشارة (۳) انقیاد (۴) مساواة

۶- جمله «تَلَوْتُ الْقُرْآنَ فِي الْمَسَاءِ» با فعل مجهول چگونه می شود؟

(۱) تُلَوُ الْقُرْآنُ فِي الْمَسَاءِ
(۲) تُلَوْتُ الْقُرْآنَ فِي الْمَسَاءِ
(۳) تُلِي الْقُرْآنَ فِي الْمَسَاءِ
(۴) تُلِيَتِ الْقُرْآنَ فِي الْمَسَاءِ

۷- «تَدْعِينَ» چه صیغه ای است؟

(۱) جمع مذکر غایب (۲) جمع مؤنث مخاطب (۳) مفرد مؤنث مخاطب (۴) مفرد مؤنث غایب

۸- مفرد مذکر امر حاضر «تَعْفُو» کدام است؟

(۱) أَعْفُ (۲) أَعْفُ (۳) أَعْفُو (۴) أَعْفُو

۹- در کدام صیغه «هُدِي» حرف عله حذف می شود؟

(۱) تثنیه مؤنث غایب (۲) جمع مذکر غایب (۳) جمع مذکر مخاطب (۴) مفرد مؤنث غایب

۱۰- فعل امر مخاطب «تَقْضُونَ» کدام است؟

(۱) إِقْضُوا (۲) أَقْضُوا (۳) إِقْضُونَ (۴) أَقْضُونَ

۱۱- در چند صیغه امر مخاطب از فعل «يَتَوَبُّ» حرف عله حذف می شود؟

(۱) دو (۲) سه (۳) چهار (۴) پنج

۱۲- کدام فعل برای «هل... استراحة كافية بعد الدرس يا اخواتي؟» مناسب است؟

(۱) يَسْتَرْحَنَ (۲) يَسْتَرْحَنَ (۳) تَسْتَرْحَنَ (۴) تَسْتَرْحَوْنَ

- ۱۳- «اِسْتَرْحُتُنَّ» چه نوع فعلی است؟
 (۱) اجوف (۲) سالم (۳) مهموز (۴) مضاعف
- ۱۴- مفرد مؤنث مخاطب از «يَنْجُو» کدام است؟
 (۱) تَنْجُوِيْنَ (۲) تَنْجِيْنَ (۳) يَنْجُوْنَ (۴) يَنْجِيْنَ
- ۱۵- صيغه جمع مذکر مخاطب «يَسْتَهْدِي» کدام است؟
 (۱) تَسْتَهْدُوْنَ (۲) تَسْتَهْدِيُوْنَ (۳) يَسْتَهْدُوْنَ (۴) يَسْتَهْدِيُوْنَ
- ۱۶- کدام مورد درباره کلمه «تدعين» صحيح است؟
 (۱) اجوف واوی - صيغه جمع مؤنث مخاطب
 (۲) اجوف يائی - صيغه مذکر مخاطب
 (۳) ناقص يائی - صيغه مفرد مذکر مخاطب
 (۴) ناقص واوی - صيغه مفرد مؤنث مخاطب
- ۱۷- کدام مورد درباره کلمه «يَرْضَوْنَ» صحيح است؟
 (۱) اجوف واوی - جمع مؤنث غایب
 (۲) اجوف يائی - جمع مؤنث غایب
 (۳) مثال واوی - جمع مذکر غایب
 (۴) ناقص واوی - جمع مذکر غایب
- ۱۸- مجهول فعل «دَعَاكَ» با تغييرات کامل در جمله «اِذَا دَعَاكَ اِخْوَكْ، فَاجِبْ» کدام است؟
 (۱) اِذَا دُعِيْتَ اِخَاكَ، فَاجِبْ (۲) اِذَا دُعِيكَ اِخْوَكْ، فَاجِبْ (۳) اِذَا دُعِيكَ، فَاجِبْ (۴) اِذَا دُعِيْتَ، فَاجِبْ
- ۱۹- صيغه مفرد مذکر مخاطب فعل امر از «يَشْفِي» کدام است؟
 (۱) اِشْفِ (۲) اَشْفِ (۳) شِفْ (۴) شَفْ
- ۲۰- «استيضاح» مصدر چه نوع فعلی است؟
 (۱) اجوف (۲) مثال (۳) مهموز (۴) ناقص
- ۲۱- «تَسْتَطِيعِينَ» چه نوع فعلی است؟
 (۱) اجوف (۲) صحيح (۳) مثال (۴) ناقص
- ۲۲- مکمل مناسب برای جمله «هل تُنَاجِي رَبِّكَ فِي السَّحَرِ...»؟ کدام است؟
 (۱) تَنْجِيَةَ الْخَائِفِ (۲) نَجَاةَ الْخَائِفِ (۳) مُنَاجَاةَ الْخَائِفُونَ (۴) مُنَاجَاةَ الْخَائِفِينَ
- ۲۳- صيغه تثنیه مؤنث غایب از «وَفَى» کدام است؟
 (۱) وَفَاتَا (۲) وَفِيَا (۳) وَفَيْتَا (۴) وَفَاتَا
- ۲۴- ریشه کلمه «اعتداء» چیست؟
 (۱) عاد (۲) عتد (۳) عدّ (۴) عدو
- ۲۵- کدام پاسخ باب استفعال «عَانَ» است؟
 (۱) اِسْتَعَانَةَ (۲) اِسْتَعَوَانَ (۳) اِسْتِيعَانَ (۴) اِسْتَعَوَانَةَ

۲۶- دو فعل موجود در حدیث «اِذَا رَأَيْتَ مَظْلُومًا فَاعْنَهُ عَلَيَّ الظَّالِم» به ترتیب در کدام مورد صدق می‌کند؟

- (۱) ثلاثی مزید باب افعال ، ثلاثی مزید باب افعال
(۲) ثلاثی مزید باب افعال ، ثلاثی مجرد
(۳) ثلاثی مجرد ، ثلاثی مجرد
(۴) ثلاثی مجرد ، ثلاثی مزید باب افعال

۲۷- کدامیک از صیغه‌های ذیل جمع مؤنث مخاطب است ؟

- (۱) اسْتَرَا حُوا (۲) اسْتَرَحْتُمْ
(۳) اسْتَرَحْتُنَّ (۴) اسْتَرَحْنُ

۲۸- کدام کلمه اسم مفعول است ؟

- (۱) تَسْتَشِيرُ (۲) مُسْتَشَارُ
(۳) مُسْتَشِيرُ (۴) يَسْتَشِيرُ

۲۹- فعل «رَضِيْتُمَا» چه نوعی از معتلات است ؟

- (۱) اجوف (۲) لفیف
(۳) مثال (۴) ناقص

۳۰- کلمه «اشْفَيْنَ» جمع مؤنث مخاطب کدام فعل است ؟

- (۱) امر (۲) ماضی
(۳) مضارع (۴) نفی

۳۱- اصل کلمه «يَحْتَاطُ» کدام کلمه است ؟

- (۱) حَبِطُ (۲) حَطَطُ
(۳) حَنَطُ (۴) حَوَطُ

۳۲- صیغه «أَجِيبُ» از کدام فعل است ؟

- (۱) امر (۲) ماضی
(۳) مضارع (۴) نفی

۳۳- فعل «يَسْتَرْضُونَ» چه نوع از معتلات مزید است؟

- (۱) اجوف (۲) لفیف
(۳) مثال (۴) ناقص

۳۴- جمع مذکر مخاطب فعل مضارع «يَهْوِي» کدام است؟

- (۱) تَهْوُونَ (۲) تَهْوِيُونَ
(۳) يَهْوُونَ (۴) يَهْوِيُونَ

۳۵- کدام گزینه صحیح است؟

- (۱) لَمَاتَدَعُ (۲) لَمَاتَدَعُ
(۳) لَمَاتَدَعُ (۴) لَمَاتَدَعُوْ

۳۶- جمع مذکر غایب فعل مضارع «يَهْوِي» کدام است؟

- (۱) تَهْوُونَ (۲) تَهْوِيُونَ
(۳) يَهْوُونَ (۴) يَهْوِيُونَ

۳۷- کدام گزینه صحیح است؟

- (۱) لَمَائِتَلُ (۲) لَمَائِتَلُ
(۳) لَمَائِتَلُ (۴) لَمَائِتَلُوْ

۳۸- فعل «يُوقِنُونَ» چیست؟

- (۱) اجوف واوی (۲) اجوف یائی
(۳) مثال واوی (۴) مثال یائی

۳۹- فاعل «امش» در عبارت «امش على الارض بتواضع» کدام است؟

- (۱) أَنْتَ (۲) أَنْتِ
(۳) هُوَ (۴) هِيَ

- ۴۰- فعل یَعْتَدُونَ چه نوع از معتلات مزید است؟
 (۱) آجوف (۲) لفیف (۳) مثال (۴) ناقص
- ۴۱- فعل «یُحَاكُونَ» جمع مذکر غایب از کدام باب است؟
 (۱) افتعال (۲) افعال (۳) تفاعل (۴) مفاعله
- ۴۲- فعل «یُلَاقُونَ» چه نوع از معتلات مزید است؟
 (۱) اجوف (۲) مثال (۳) ناقص (۴) لفیف
- ۴۳- کدام گزینه با «العلماء ما ... عَنْ شَرْحِ نَهْجِ الْبَلَاغَةِ» مناسب است؟
 (۱) تَغَاضَتُ (۲) تَغَاضُوا (۳) تَغَاضَيْوُا (۴) تَغَاضَى
- ۴۴- کدام گزینه امر مفرد مذکر مخاطب از فعل «تَحْكِي» است؟
 (۱) أَحْكِي (۲) إِحْكِي (۳) إِحْكِي (۴) أَحْكِي
- ۴۵- جمع مذکر غایب «دُعَى» چیست؟
 (۱) دُعُوا (۲) دُعَيْتُمْ (۳) دُعِينَ (۴) دُعِيُوا
- ۴۶- پاسخ «هَلْ اسْتَرَحْتُمْ إِسْتِرَاحَةً كَافِيَةً بَعْدَ الدَّرْسِ؟» کدام است؟
 (۱) نَعَمْ، اسْتَرَحْنَا إِسْتِرَاحَةً كَافِيَةً بَعْدَ الدَّرْسِ
 (۲) نَعَمْ، اسْتَرَحْتُ إِسْتِرَاحَةً كَافِيَةً بَعْدَ الدَّرْسِ
 (۳) نَعَمْ، اسْتَرَحْتِ إِسْتِرَاحَةً كَافِيَةً بَعْدَ الدَّرْسِ
 (۴) نَعَمْ، اسْتَرَحْتُمْ إِسْتِرَاحَةً كَافِيَةً بَعْدَ الدَّرْسِ
- ۴۷- کدام گزینه عبارت «أَنْتُمْ لَا ... بِالْإِشْرَارِ» را کامل می‌کند؟
 (۱) تُبَالُونَ (۲) تُبَالِينَ (۳) يُبَالُونَ (۴) يُبَالِينَ
- ۴۸- مضارع مجزوم «تَشْفِي» کدام است؟
 (۱) لَا تَشْفُ (۲) لَا تَشْفِ (۳) لَا تَشْفِي (۴) لَا تَشْفُ
- ۴۹- کدام گزینه در مورد فعل «اسْتَرَحْتُ» صحیح است؟
 (۱) اجوف (۲) سالم (۳) مثال (۴) ناقص
- ۵۰- کدام گزینه در مورد فعل «تُوقِنِينَ» صحیح است؟
 (۱) اجوف واوی (۲) اجوف یائی (۳) مثال واوی (۴) مثال یائی
- ۵۱- جمع مؤنث غایب فعل مضارع «يَبِيعُ» کدام است؟
 (۱) تَبِيعْنَ (۲) تَبِيعْنَ (۳) يَبِيعْنَ (۴) يَبِيعْنَ
- ۵۲- فعل «يَسْتَشِرُونَ» چه نوع از معتلات مزید است؟
 (۱) اجوف (۲) لفیف (۳) مثال (۴) ناقص

۵۳- مصدر «وصل» از باب «استفعال» کدام است؟

(۱) استاصال (۲) استوصال (۳) استصال (۴) استیصال

۵۴- هرگاه فعل مضارع ناقص، مجزوم شود چه اعلالی در آن انجام می‌گیرد؟

(۱) اسکان (۲) تبدیل (۳) حذف (۴) نقل حرکت

۵۵- جمع مؤنث غایب «إِبتاعَ» کدام است؟

(۱) إِبْتَاعْتُنَّ (۲) إِبْتَاعِنَ (۳) إِبْتَعْتُنَّ (۴) إِبْتَعِنَ

۵۶- پاسخ «هَلْ تَسْتَشِيرِينَ طَبِيباً فِي بَعْضِ الْأَحْيَانِ؟» کدام است؟

(۱) نعم، أَسْتَشِيرُ طَبِيباً فِي بَعْضِ الْأَحْيَانِ
(۲) نعم، نَسْتَشِيرُ طَبِيباً فِي بَعْضِ الْأَحْيَانِ
(۳) نعم، يَسْتَشِيرُ طَبِيباً فِي بَعْضِ الْأَحْيَانِ
(۴) نعم، نَسْتَشِيرُ طَبِيباً فِي بَعْضِ الْأَحْيَانِ

۵۷- «تَسْتَطِيعُ» چه نوع معتلی است؟

(۱) اجوف (۲) مثال (۳) ناقص (۴) لئيف

۵۸- کلمه «إِشَاعَةٌ» مصدر کدام باب است؟

(۱) استفعال (۲) افعال (۳) افتعال (۴) انفعال

۵۹- کدام گزینه عبارت «هُنَّ ... صَدِيقَاتِهِنَّ فِي الْمَدْرَسَةِ» را کامل می‌کند؟

(۱) ثَلَاثُونَ (۲) ثَلَاثِينَ (۳) يَلَاثُونَ (۴) يَلَاثِينَ

۶۰- جمع مذکر مخاطب «يُنَاجِي» کدام است؟

(۱) تُنَاجُونَ (۲) تُنَاجِيُونَ (۳) يُنَاجُونَ (۴) يُنَاجِيُونَ

۶۱- «يَخْشَوْنَ» چه نوع معتلی است؟

(۱) اجوف (۲) لئيف (۳) مثال (۴) ناقص

۶۲- جمع مذکر امر حاضر «تَكْتَسِبِي» کدام است؟

(۱) اِكْتَسِبُوا (۲) اِكْتَسِبِيَا (۳) اِكْتَسِبُوا (۴) اِكْتَسِبِيَا

۶۳- جمع مؤنث غایب «يَخْتَارُ» کدام است؟

(۱) تَخْتَارُونَ (۲) تَخْتَرُونَ (۳) يَخْتَرُونَ (۴) يَخْتَارُونَ

۶۴- جمع مذکر امر حاضر «تُعْطِي» کدام است؟

(۱) اَعْطُوا (۲) اَعْطُوا (۳) اَعْطِيُوا (۴) اَعْطِيُوا

۶۵- جمع مذکر مخاطب فعل «يُعْطِي» کدام است؟

(۱) تُعْطُونَ (۲) تُعْطِيُونَ (۳) يُعْطُونَ (۴) يُعْطِيُونَ

۶۶- پاسخ «هَلْ اسْتَعْنَتْ بِمُعَلِّمِكَ لِتَرْجَمَةَ الدَّرْسِ؟» کدام است؟

- (۱) نَعَمْ، اسْتَعْنَا بِمُعَلِّمِنَا لِتَرْجَمَةَ الدَّرْسِ
(۲) نَعَمْ، اسْتَعْنَتْ بِمُعَلِّمِي لِتَرْجَمَةَ الدَّرْسِ
(۳) نَعَمْ، اسْتَعْنَتُمْ بِمُعَلِّمِكُمْ لِتَرْجَمَةَ الدَّرْسِ
(۴) نَعَمْ، اسْتَعْنَتُنَّ بِمُعَلِّمِكُنَّ لِتَرْجَمَةَ الدَّرْسِ

۶۷- جمع مذکر غایب «يَنْقُضِي» کدام است؟

- (۱) تَنْقُضُونَ
(۲) تَنْقُضِيُونَ
(۳) يَنْقُضُونَ
(۴) يَنْقُضِيُونَ

۶۸- «تَفِيْقِيْنَ» چه نوع معتلّی است؟

- (۱) اجوف
(۲) لقیف
(۳) مثال
(۴) ناقص

۶۹- «تَهْوُونَ» چه صیغه‌ای است؟

- (۱) جمع مذکر غایب
(۲) جمع مذکر مخاطب
(۳) جمع مؤنث مخاطب
(۴) جمع مؤنث غایب

۷۰- عبارت «ماذا.... أَيُّهَا الْوَالِدُ؟» با کدام کلمه کامل می‌شود؟

- (۱) تُرِدُّنَ
(۲) تُرِيدُونَ
(۳) يُرِدُّنَ
(۴) يُرِيدُونَ

۷۱- مفرد مؤنث امر حاضر «تَشْفِي» کدام است؟

- (۱) اِشْفِي
(۲) اِشْفِي
(۳) اِشْفِي
(۴) اِشْفُوا

۷۲- ریشه «استخارة» چیست؟

- (۱) اَخَّرَ
(۲) اَخَّرَ
(۳) اَخَّرَى
(۴) خَيْرَ

۷۳- متکلم وحده «يُعِيدُ» کدام است؟

- (۱) اَعَادَ
(۲) اَعَادَ
(۳) اَعِيدَ
(۴) اَعِيدُ

۷۴- کدام گزینه عبارت «الاعداء.... على بلادنا ظلماً و استكباراً» را کامل می‌کند؟

- (۱) اِعْتَدُوا
(۲) اِعْتَدُوا
(۳) اِعْتَدَيْتُمْ
(۴) اِعْتَدَيْتُنَّ

۷۵- ریشه «استطاعة» چیست؟

- (۱) اَطَعَ
(۲) طَوَعَ
(۳) طَبَعَ
(۴) يَطَعَ

۷۶- ریشه «ادعاء» چیست؟

- (۱) دَعَى
(۲) دَعُوْ
(۳) دَعَا
(۴) دَوَعَ

۷۷- فعل عبارت «أَنْتَ تُعْطِي بِيَمِينِكَ صَدَقَةً» به صورت امر کدام است؟

- (۱) اَعْطِي
(۲) اَعْطِ
(۳) اَعْطِ
(۴) اَعْطِي

۷۸- کدام گزینه امر «تُعْطُونَ» است؟

- (۱) اَعْطُوا
(۲) اَعْطُوا
(۳) اَعْطُوا
(۴) اَعْطُوا

۷۹- دو صیغه جمع مذکر و جمع مؤنث مخاطب از فعل «یتلون» کدام است؟
(۱) تتلون / تتلون (۲) تتلون / تتلون (۳) يتلون / تتلون (۴) يتلون / يتلين

۸۰- صیغه مفرد مؤنث مخاطب مضارع از فعل «رأى» کدام است؟
(۱) تَرَيْن (۲) تَرَيْن (۳) تَرَيْن (۴) رَأَيْتِ

۸۱- لماذا حَمَلَ الابنُ والدَه إلى خارج المدينة؟
(۱) لِيَسْتَرِيحَ هناك. (۲) لِيَتَخَلَّصَ مِنْه. (۳) لِيَجْزِيَهُ خيراً. (۴) لِيُعَاقِبَهُ عَلَى عَمَلِهِ.

۸۲- ماذا حدث للرجل الشيخِ عندما وصل إلى الشجرة؟
(۱) تذكَّرَ اليوم الذي حَمَلَ والدَه. (۲) تذكَّرَ الجزاء الذي رآه. (۳) طلب من ابنه ألاَّ يَعْمَلَ مثله. (۴) نهض من مكانه نادماً.

۸۳- كيف كان خالدٌ بعد استماع الحكاية؟ كان
(۱) سيئاً (۲) قاسياً (۳) مُتَحَسِّراً (۴) نادماً

۸۴- كيف كان الرجلُ الشيخ مع أبيه؟
(۱) لم يكن مُحْسِناً. (۲) لم يكن قاسياً. (۳) كان مُحْسِناً. (۴) ما كان سيئاً.

۸۵- ما هو الصحيح عن كلمة «يُحْسِنُ»؟
(۱) مزيد ثلاثي من باب تفعيل - صحيح - معرب و مرفوع - فعل و فاعله ضمير مستتر.
(۲) مجرد ثلاثي - صحيح و سالم - متعدِّ - معلوم - فعل مرفوع و فاعله ضمير مستتر.
(۳) فعل مضارع - مزيد ثلاثي من باب افعال - معرب و مرفوع - فاعله ضمير «هو» المستتر.
(۴) فعل مضارع - للغايب - مجهول - معرب - فعل و فاعل و الجملة فعلية.

۸۶- ما هو الصحيح عن كلمة «تَذَكَّرْتُ»؟
(۱) فعل مضارع - مزيد ثلاثي من باب تفعل - لازم - فعل و فاعل - و الجملة فعلية.
(۲) فعل ماضٍ - للمتكلم وحده - صحيح و مضاعف - مبني على السكون - الجملة فعلية.
(۳) مزيد ثلاثي من باب تفعيل - صحيح و سالم - مبني - فاعله ضمير التاء البارز.
(۴) مزيد ثلاثي من باب تفعل - صحيح و سالم - متعدِّ - فعل و فاعله ضمير «تُ» البارز.

۸۷- ما هو الصحيح عن كلمه «الأيام»؟
(۱) اسم - جمع مكسر - معرفة - معرب - غير منصرف - مجرور.
(۲) اسم - جمع مكسر - جامد - معرب - غير منصرف - جار و مجرور.
(۳) جمع مكسر (مفردة يوم) - جامد - معرف بال - مجرور بحرف جر.
(۴) مشتق و اسم زمان - معرف بال - منصرف - مجرور بمن، جره بالكسر.

۸۸- ما هو الصحيح عن كلمة «نادماً»؟

- (۱) اسم - مفرد مذکر - معرفة - معرب - حال و منصوب محلاً.
(۲) اسم - مشتق و اسم فاعل - معرب - منصرف - حال و منصوب .
(۳) مفرد مذکر - نكرة - منصرف - مفعول ثانٍ و منصوب بالفتح.
(۴) مشتق و صفة مشبهة - نكرة - معرب - غير منصرف -منصوب .

۸۹- کدام گزینه همراه با «ت» تأنیث حرف عله اش حذف نمی شود؟

- (۱) اِسْتَهْدَى (۲) اِهْتَدَى (۳) هُدِيَ (۴) هَدَى

۹۰- میز الخطا علی حسب ما قرأت فی قواعد الاعلال، من فعل «تلا - يتلو»:

- (۱) أنتن تتلین. (۲) أنت تتلین. (۳) هنّ يتلون. (۴) هم يتلون.

۹۱- معنی کلمه (هُدُو) کدام است ؟

- (۱) آرامی (۲) بی قراری (۳) نرمی (۴) مهربانی

۹۲- کلمه « اقامة » مصدر کدام باب است ؟

- (۱) استفعال (۲) افتعال (۳) افعال (۴) انفعال

۹۳- کلمه «ارائه» مصدر کدام باب است ؟

- (۱) استفعال (۲) افتعال (۳) افعال (۴) انفعال

۹۴- عین الخطا من فعل «رجا، یرجو» للفراغ. «... رحمة الله».

- (۱) أنت تَرجین (۲) هُنَّ تَرجون (۳) هم یرجون (۴) هي رجت

۹۵- عین الأمر من فعل «رأى - یرى».

- (۱) أَرِ (۲) أَرَى (۳) رَى (۴) رَ

۹۶- كيف يكون «ناجي» في صيغة المخاطبة من المضارع؟

- (۱) ناجيت (۲) تنجین (۳) ناجت (۴) تناجین

۹۷- عین مادة (ریشه) مايلي: «بقاء - مساواة»

- (۱) ب ق ي / س و ي (۲) ب ق و / س و و (۳) ب ق ا / س و ا (۴) ب ق ه / س ا و

۹۸- عین الخطا:

- (۱) انتم تدعون ربکم (۲) انتن تدعین ربکُنَّ (۳) انت تَخشین ربکِ (۴) انتن تَخشین ربکِن

۹۹- «أنا الله و أسعی لآخر و لا نجاتی فی غیر سبيله!». عین المناسب للفراغ:

- (۱) أرجو / تک / يدعو (۲) دعوت / ته / یرجو (۳) أدعو / تی / أرجو (۴) رجوتُ / تنا / تدعو

۱۰۰- عین الخطا من «أقام - یقیم»:

(۱) أنتن: أقمتن - تُقیمن (۲) أنتم: أقمتم - تُقیمون (۳) هن: أقمن - یقیمن (۴) أنا: أقمْتُ - أقمْتُ - أقیم

۱۰۱- «رات كلاب القرية ثعلبا فجرت وراءه و صاحت...» اجعل «كلاب» مفعولاً و «ثعلب» فاعلاً:

(۱) رات كلاب القرية ثعلب فجرت وراءه و صاحت ... (۲) رای ثعلب الكلاب القرية فجرت وراءها و صاح ... (۳) رای ثعلب كلاب القرية فجری وراءها و صاح ... (۴) رات كلاب القرية الثلعب فجری وراءه و صاحت ...

۱۰۲- عین الصحيح في المعتلات:

(۱) هُنَّ ما خفن من المصائب!
(۲) تركتَ الطفل و لم ترجوْ هدايته!
(۳) إنك على الحق، فلا تخاف!
(۴) يا طالبة، لا تنس الذهاب إلى المدرسة!

۱۰۳- عین الخطا في الاعلال:

(۱) أنتن تخافين من عاقبة التكاصل!
(۲) لم أتل آية فلن أعفو نفسي!
(۳) هنّ لم يخشين أحدا و لم يرجونه!
(۴) دَع الكذب و ادعُ إلى الصداقة في الحياة!

۱۰۴- عین الخطا في الأفعال المعتلة:

(۱) هُنَّ سَيُقیمون حفلة رائعة و يدعوك إليها!
(۲) هنّ كم يرجون بكم و لكن یعفون عنكم!
(۳) لم تَسیرين بهدوءٍ و تقولين كلامك بعجلة؟!
(۴) هم يدعون إلى الصدق و أنتن تدعون إلى السّعي!

۱۰۵- املاً الفراغ بالكلمة المناسبة: «... النفس لا ... الأيام ... في زمن الطفولة»

(۱) ذلك - نسيت - جميلة (۲) هذه - تنسى - الجميلة (۳) هذا - ينسى - الجميل (۴) تلك - تنس - الجميلات

۱۰۶- «زُرت صديقتي التي كم تشف من مرضها، ثم خرجت سريعاً لتستريح.»:

(۱) دوستی را که مریضی او معالجه نشده بود زیارت کردم و بعد از رفتن من استراحت کرد.
(۲) دوستم را که از بیماریش بهبودی نیافته بود ملاقات کردم سپس فوراً بیرون رفتم تا استراحت کند.
(۳) از دوستم دیدن کردم، همان که از بیماری شفا نیافته است سپس سریعاً برای استراحت خارج شدم.
(۴) رفیقم را که از مرض خود شفا یافته بود ملاقات کردم و برای راحتی او شتابان خارج شدم.

۱۰۷- عین الصحيح في الاعلال:

(۱) يا الله! أعفو خطيئتي العظيمة!
(۲) هنّ يتلون القرآن صباحاً في المدرسة.
(۳) أنتن لم تنسين حكايتي التي نقلتها لکن.
(۴) ماذا تبیین في السوق يا صديقي؟!

۱۰۸- عین الخطأ في صيغة الأفعال:

(۱) هم لم يدعوا (دعا ۴) (۲) أنتن تخشين (خشي ۴) (۳) هنّ كم يرجون (رجا ۴) (۴) أنتم تقضين (قضى ۴)

۱۰۹- عَيْنَ مَا لَيْسَ فِيهِ فَعْلٌ مَعْتَلٌ:

- (۱) اِبْقَ هُنَاكَ قَرَبَ الشَّجَرَةِ لِتَسْرِيحِ!
(۲) اُحِبَّ مَنْ لَا يَدْعُ احْتِرَامَ الصَّغَارِ.
(۳) اَللّٰهُمَّ اَذِقْنَا طَعْمَ رَحْمَتِكَ وَ اعْفُ عَن خَطَايَانَا!
(۴) هُوَلَاءَ يَسْتَعْدُوْنَ لِلْبَحْثِ فِي مَوْضُوعَاتٍ اَدْبِيَّةٍ.

۱۱۰- عَيْنَ الصَّحِيحِ فِي الْمَعْتَلَاتِ:

- (۱) اَيْتَهَا النِّسَاءُ! تَوْبَنَ مِنَ الذَّنُوبِ!
(۲) يَا اُمَّ! اِرْضِ عَن عَمَلِي وَ اعْفُ عَنِّي!
(۳) نَحْنُ لَمْ نَنْسَ اَيَّامَ كُنَّا اَطْقَالًا!
(۴) الطَّالِبَةُ ذَهَبَتْ اِلَى الْمَدْرَسَةِ وَ لَمْ تَعُودَ حَتَّى الْاَنِّ!

۱۱۱- عَيْنَ الْخَطَا فِي الْاَعْلَالِ:

- (۱) اَلَمْ تَلَقْ جِزَاءَ عَمَلِكَ فِي الدُّنْيَا؟!
(۲) هُنَّ يَرْضُونَ عَن اَعْمَالِهِنَّ الصَّحِيحَةَ.
(۳) اَيْتَهَا الطِّفْلَةُ! قَوْمِي لِاِدَاءِ الْوَاجِبَاتِ!
(۴) لَا تَرْمِيْنَ كِتَبَكُنَّ فِي زَاوِيَةٍ مِنَ السَّاحَةِ!

۱۱۲- «اَلِهٰى حَوَائِجِي، وَ جِسْمِي قَبْلَ شِفَاءِ رُوحِي، وَ عَنِّي. عَيْنَ الْمُنَاسِبِ لِلْفِرَاقِ:

- (۱) اَقْضِ / لَا تَشْفُوا / اِعْفُ (۲) اِقْضِ / لَا تَشْفِ / اِعْفُ (۳) اِقْضِ / لَا تَشْفِ / اِعْفُ (۴) اِقْضِ / لَا تَشْفِ / اِعْفِ

۱۱۳- عَيْنَ الصَّحِيحِ فِي الْبِنَاءِ لِلْمَجْهُولِ:

- (۱) تَلَدَ الْاُمُّ وَ لَدَا صَالِحًا ← يُولَدُ وَ لَدَّ صَالِحًا!
(۲) بَاعَ الْمُنَافِقُ دِيْنَهُ بِثَمَنِ بَخْسٍ ← بِيْعَ دِيْنَهُ بِثَمَنِ بَخْسٍ!
(۳) ذَاقَتِ الطِّفْلَةُ طَعْمَ الْاِيْمَانِ ← ذِيْقَتِ طَعْمَ الْاِيْمَانِ!
(۴) رَزَقَ اللّٰهُ اَيَّاكُمْ نِعْمَةً كَثِيْرَةً ← رُزِقْتُمْ اللّٰهُ نِعْمَةً كَثِيْرَةً!

۱۱۴- عَيْنَ حَرْفِ الْعِلَّةِ «الْوَاوِ» مَحْذُوْفًا:

- (۱) اَنْتُمْ تَنْهَوْنَ النَّاسَ عَنِ الْغِيْبَةِ وَ تَنْسَوْنَ اَنْفُسَكُمْ!
(۲) عَشِنَ فِي حَيَاتِكُنَّ مَرْفُوعَاتِ الرَّاسِ!
(۳) اَنْتِ تَدْعِيْنَ رَبِّكَ بِالْاِلْحَاحِ كِي يَسْتَجِيْبَ دَعْوَتَكَ!
(۴) اَعْطِ الْفَقِيْرَ مَا يَطْلُبُ مِنْكَ!

۱۱۵- عَيْنَ الْاَصْحَحِّ وَ الْاَدَقِّ فِي الْجَوَابِ لِلتَّرْجُمَةِ:

«اِذَا اَنْكَسَرَ ضَوْءُ الشَّمْسِ فِي قَطْرَاتِ الْمَاءِ الصَّغِيْرَةِ الْمَوْجُوْدَةِ فِي الْجَوِّ، تَحْدُثُ ظَاهِرَةٌ بِاسْمِ قَوْسٍ قَزْحٍ»:

- (۱) هُنْكَامِيْ كِه نُوْر خُوْرشِيْدِ دَر قَطْرَاتِ اَبِ مَوْجُوْدِ دَر هُوَا بِشَكْنِدِ، پِيْدِه اِيْ بِه نَامِ رَنْگِيْنِ كِمَانِ اِتْفَاقِ مِيْ اِفْتَدِ.
(۲) وَ قَتِيْ شِعَاعِ خُوْرشِيْدِيْ دَر قَطْرَه اِيْ كُوچِكِ اَبِ مَوْجُوْدِ دَر جُو شَكْسَتِ، شَكْلِ اَشْكَارِ قَوْسِ وَ قَزْحِ ظُهُوْرِ مِيْ يَابَدِ.
(۳) هَر گَاهِ اَشْعَهِيْ خُوْرشِيْدِ دَر قَطْرَاتِ كُوچِكِ اَبِ هَايِ مَوْجُوْدِ دَر هُوَا شَكْسَتِه شَدِ، جَلُوَهِيْ ظَاهِرِيْ رَنْگِيْنِ كِمَانِ پِيْدِيْدَارِ مِيْ شُوْدِ.
(۴) زَمَانِيْ كِه نُوْر خُوْرشِيْدِ دَر قَطْرَه اِيْ اَبِ كُوچِكِ مَوْجُوْدِ دَر جُو شَكْسَتِه شُوْدِ، قَضِيَهِيْ قَوْسِ قَزْحِ بُوْجُوْدِ مِيْ اِيْدِ.

۱۱۶- عَيْنَ الْخَطَا فِي الْمَجْزُومِ:

- (۱) يَدْعَى ← لِيُدْعَ (هُوَ)
(۲) تَدْعُونَ ← لَا تَدْعُونَ (اَنْتُمْ)
(۳) تَتُوبَ ← لَمْ تَتُبْ (نَحْنُ)
(۴) تَرْضُونَ ← لَمْ تَرْضُونَ (اَنْتُمْ)

۱۱۷- عین المبني للمجهول:

- (۱) لم أشاهد في الامتحان سؤالاً صعباً!
(۲) أقيم الصلاة في وقتها!
(۳) المؤمنون يُطيعون امرالله حتى يرحموا!
(۴) علينا أن نُكرم معلماتنا!

۱۱۸- عین الخطأ في المجزوم:

- (۱) يَخْشَيْنَ ← لِيَخْشِي
(۲) تَمْشِي ← لم تَمْشِ
(۳) تَرْضَوْنَ ← لا تَرْضُوا
(۴) يَغُودُونَ ← لم يَغُودُوا

۱۱۹- «قد أحدثت ظاهرة نزول الأمطار في أيام الربيع منظرًا جميلاً و رائعاً!»:

- (۱) نزول بارانها پدیده‌ای در ایام بهار است که صحنه‌ای زیبا و دلپسند پدید می‌آورد!
(۲) پدیده‌ی بارش بارانها در روزهای بهار منظره‌ی جالب و زیبایی را ایجاد کرده است!
(۳) پدیده‌ی بارش صحنه‌ی زیبا و دلنشینی در روزهای بهاری ایجاد می‌کرد!
(۴) باریدن باران منظره‌ی جالب و زیبایی را در ایام بهاری به وجود آورده است!

۱۲۰- عین الخطأ: (فی الإعلال)

- (۱) يا ولدي اعطى لصديقك ما وعدته!
(۲) تُبْنَا من معاصينا عسى أن يعفونا ربنا!
(۳) من يُحَاك الآخرين فلن يكون معتمداً على نفسه!
(۴) نَسَت زميلتي أن تأتي إلى حفلة التكریم في مدرستنا!

۱۲۱- عین ما ليس فيه فعل معتل:

- (۱) من يُساعد أخاه ينصره الله في حياته!
(۲) إذا أصابتنی مصيبة فلا أقنط من فضل الله!
(۳) ما يؤس المريض الذي لم يشف من مرضه الصعب!
(۴) واجه الصياد في الغابة ظيماً جميلاً و لكن ما صاده!

۱۲۲- عین الأصحّ و الأدقّ في الأجوبة للترجمة:

«للأيام الماطرة ظاهرة جميلة تتكوّن من الألوان المختلفة تجعل السماء خلابة!»

- (۱) پدیده‌ای زیبا در روزهای بارانی در آسمان وجود دارد با رنگ‌های متنوع و آسمانی دیدنی و دلربا!
(۲) روزهای بارانی پدیده‌ای زیبا دارد که از رنگ‌های مختلف که آسمان را دلربا می‌کند تشکیل می‌شود!
(۳) روزهای بارانی پدیده‌ای زیبا از رنگ‌های متفاوت تشکیل می‌دهد و آسمان را زیبا می‌سازد و چشم ربا!
(۴) پدیده‌ای زیبا برای روزهای بارانی که آسمان به سبب آن دلربا شده و رنگ‌های مختلفی به وجود می‌آورد!

۱۲۳- عین الخطأ في الاعلال:

- (۱) عُصَلت في البحر مرتين بواسطة المعدّات.
(۲) هولاء لم يعدن منذرن حتّى الآن!
(۳) قلت لِطَبِيبتي: صفی لی دواء لِيشفيني سريعاً!
(۴) إني لا أنس اليوم الذي أستشهد أبي!

۱۲۴- عین الخطأ في المبني للمجهول:

- (۱) لنا بيت صغير جميل يُفتح بابه على حديقة.
(۲) نحن نُهيا عن الافراط و التفریط في الإتفاق.
(۳) هناك حكاية رائعة تحكى حول تضحيات المقاتلين.
(۴) أنت دعيك إلى بيت عمّتي بمناسبة حفلة ولادة بنتها.

۱۲۵- عَيْنِ الْأَصْحَحِّ وَالْأَدَقِّ فِي الْجَوَابِ لِلتَّعْرِيبِ:

- «در واقع این دانشمندان مسلمان هستند که پدیده‌ی رنگین کمان و علت به وجود آمدنش را کشف کرده‌اند».
- (۱) في الواقع انّ العلماء المسلمون هم الذين قد اكتشفوا ظاهرة قوس قزح و سبب حدوثها!
 - (۲) الواقع انّ العلماء المسلمين هم الذين قد اكتشفوا ظاهرة قوس قزح و سبب حدوثها!
 - (۳) الحقيقة انّ الحكماء المسلمين هم الذين قد اكتشفت ظاهرة قوس قزح و سبب حدوثه!
 - (۴) الواقعية انّ العلماء مسلمين هم الذين يكتشفون ظاهر قوس قزح و سبب احداثه!

۱۲۶- عَيْنِ مَا فِيهِ ثَلَاثَةُ أَفْعَالٍ مَعْتَلَةٌ مِنْ نَوْعٍ وَاحِدٍ:

- (۱) اذا شاهدك من نسيك زمن طويل، فهل تعاتبه؟!
- (۲) ماذا نسمى الذين يعفون الخاطئين كرامة، و ينسون أخطاءهم؟!
- (۳) ان تدع صديقك في الشدائد وحيداً، أ فلا تخاف أن يصيبه خطر؟!
- (۴) اشترينا اللحم و هيئنا الطعام فهل تتناول العشاء معنا؟!

۱۲۷- عَيْنِ مَا لَيْسَ فِيهِ فِعْلٌ مَعْتَلٌ:

- (۱) زملائی نسوا أن يدعوني الى الجبل، فذهبت وحدي . (۲) ولم يساعدني أحد لإصل الى الأعلى .
- (۳) ولكنني واصلت مسيري حتى نجحت في أمري . (۴) و ذهبت الى الأعلى و أنا أعلن نجاحي!

۱۲۸- عَيْنِ الْأَصْحَحِّ وَالْأَدَقِّ فِي الْجَوَابِ لِلتَّرْجُمَةِ:

- «انكسر ضوء الشمس في قطرات الماء الصغيرة عند نزول المطر و حدث قوس قزح»:
- (۱) نور خورشید در قطرات کوچک آب هنگام باریدن باران شکست و قوس قزح به وجود آمد.
 - (۲) اشعه‌ی آفتاب در قطرات کوچکی از آب وقت نزول باران شکسته شد و قوس قزح را تشکیل داد.
 - (۳) در وقت نزول باران، نور آفتاب در قطره‌های ریز آب شکسته می‌شود و رنگین کمان حادث می‌گردد.
 - (۴) هنگام بارش باران نور خورشید در قطره‌های ریزی از آب شکسته می‌شود و رنگین کمان تشکیل می‌گردد.

۱۲۹- عَيْنِ الْخَطَا فِي الْإِعْلَالِ (مال، نسی، ودع، رضی، جاد، کان):

- (۱) لا تميلی إلى الكذب فی حياتك . (۲) إنسی صعوبة الحياة لأنّ بعد العسر يسراً .
- (۳) لإدع الغيبة حتى يرضى الله عليّ . (۴) جدوا على إخوانكم حتى تكونوا خير الناس .

۱۳۰- عَيْنِ الْمُنَاسِبِ فِي الْجَوَابِ عَنِ الْأَسْئَلَةِ التَّالِيَةِ:

«.....الكتاب من المكتبة و إلى البيت لعطالته!». عَيْنِ الصَّحِيحِ لِلْفَرَاغِ:

(۱) إستعير / عد (للمخاطب)	(۲) إستعيرى / عودى (للمخاطبة)
(۳) ليستعير / ليعود (لللغائب)	(۴) ليستعروا / ليعودا (لللغائبين)

۱۳۱- عَيْنِ الصَّحِيحِ فِي الْمَعْتَلَاتِ:

- (۱) إن يرى الإنسان حقائق الحياة فلن يخسر!
- (۲) لن تجري أمور حياتك كما تريد!
- (۳) لم تخلو الدنيا من المتاعب المختلفة أبداً!
- (۴) خرجت المعلمة و لم تعود إلى الصف!

١٣٢- عَيْنَ الصَّحِيحِ فِي الْمَعْتَلِ:

- (١) لَمْ يُرِيدِ أَخِي الْيَوْمَ شَيْئاً مَنِي!
- (٢) يَا أُمَّ؛ لَنْ أُنْسَ جَمِيعَ أَعَابِكَ!
- (٣) بَنْتِي؛ أَدْعُوكَ أَنْ تَقُومِي بِأَدَاءِ وَظِيفَتِكَ!
- (٤) لِيرَى الْحَقِيقَةَ مِنْ يَرْجُ غَايَةَ سَامِيَةَ!

١٣٣- عَيْنَ الْخَطَأِ فِي الْمَعْتَلِ:

- (١) أَنْتَنْ تَنْلَنْ أَهْدَافَكَ الْعَالِيَةَ!
- (٢) هَنْ يَخْشِينِ مِنْ أَعْمَالِهِنَّ السَّيِّئَةَ!
- (٣) أَنْتِ لَا تَرْجِينِ إِلَّا لَطْفَ رَبِّكَ دَائِماً!
- (٤) أَنْتُمْ تَنْهِينِ النَّاسَ عَنْ خَطَايَاهُمْ!

١٣٤- عَيْنَ مَا فِيهِ أَفْعَالٌ مَعْتَلَةٌ مِنْ نَوْعِ وَاحِدٍ:

- (١) إِنْ تَرَّ صَدِيقَكَ مَحْتَاجاً فَحَاوِلْ أَنْ تُسَاعِدَهُ!
- (٢) وَعَدْتَنِي زَمِيلَتِي وَعَدّاً لَمْ أَجِدْ وَفَاءً مِنْهَا!
- (٣) يَتَوَقَّعُ الْإِنْسَانُ مِنْ عَشِيرَتِهِ وَإِنْ كَانَ ذَا مَالٍ!
- (٤) لَا يَنْسَى الْمُؤْمِنُ الشُّكْرَ حِينَمَا تَصِلُ إِلَيْهِ النَّعْمُ!

١٣٥- عَيْنَ الْأَفْعَالِ مَجْزُومَةٍ كُلِّهَا:

- (١) عِنْدَمَا أَنْزَلَ الْقُرْآنَ لَمْ يَسْتَطِعْ أَحَدٌ أَنْ يَأْتِيَ بِمِثْلِهِ حَتَّى الْآنَ!
- (٢) مَنْ لَمْ يُقْصِرْ فِي آدَاءِ وَاجِبَاتِهِ الْيَوْمَ يَصِلُ إِلَى أَهْدَافِهِ غَدّاً!
- (٣) لَيْسَتْ يَقِظُ كُلُّ الْمُسْلِمِينَ مِنْ نَوْمِ الْغَفْلَةِ حَتَّى يَأْخُذُوا حَقَّهُمْ مِنَ الظَّالِمِينَ!
- (٤) يَنَادِينِي صَدِيقِي أَنْ أَشَاهِدَهُ وَ لَكِنِّي لَمْ أَفْهَمْ مَا كَانَ قَصْدَهُ مِنْ هَذَا النِّدَاءِ!

پاسخ:

۱- گزینه ۲ پاسخ صحیح است. مصدر باب استفعال از ریشه اجوف «قوم» در اصل «اسْتَقْوَمَ» می‌باشد. در این کلمه ابتدا به علت ساکن بودن حرف ماقبل حرف عله «واو»، حرکت حرف عله یعنی «فتحه» به حرف پیش از آن منتقل شده و حرف «واو» ساکن می‌گردد (اعلال به اسکان) یعنی به صورت «اسْتَقْوَمَ» در می‌آید. در این کلمه نیز به علت التقاء ساکنین حرف عله «واو» حذف می‌شود (اعلال به حذف) و کلمه به صورت «اسْتَقَمَ» در می‌آید. سپس با افزودن «ة» که غالباً در این باب از فعل‌های اجوف به آنها اضافه می‌گردد، مصدر «استقامة» به دست خواهد آمد.

۲- گزینه ۴ پاسخ صحیح است.

در گزینه ۱، فعل، در اصل «تَهْتَدِيْنَ» بوده است که به علت التقای ساکنین اعلال به حذف انجام شده و حرف عله «ياء» حذف می‌گردد («ی» اول حرف عله است).

در گزینه ۲، در ابتدا فعل به صورت «يَهْتَدِيُون» بوده است. در آن حرکت «د» که کسره است از بین رفته و حرکت حرف عله به آن انتقال می‌یابد و اعلال به سکون صورت می‌پذیرد (یعنی خود حرف عله ساکن می‌شود). سپس در فعل «يَهْتَدِيُون» به علت التقاء ساکنین اعلال به حذف انجام شده و حرف عله «ی» حذف می‌گردد.

در گزینه ۳، در ابتدا فعل «اهْتَدَيْتَ» وجود داشته که در آن حرف عله «ياء» ماقبل مفتوح تبدیل به «الف» شده است و به صورت «اهْتَدَأْتُ» در آمده که در آن به علت التقاء ساکنین اعلال به حذف صورت گرفته و حرف «الف» حذف شده است.

در گزینه ۴، در فعل «بهتدین» هیچ اعلالی رخ نداده است.

۳- گزینه ۳ پاسخ صحیح است. برای یافتن خطا به ترتیب، گزینه‌ها را بررسی می‌نماییم:

(۱) «الْقَيْتُ»: در آن ابتدا حرف عله ماقبل مفتوح تبدیل به «الف» می‌گردد (الْقَاتُ). سپس به علت التقای ساکنین، اعلال به حذف رخ داده و حرف عله حذف می‌گردد (الْقَتْ)، لذا این گزینه صحیح است.

(۲) «اهْتَدَيْتَ»: در آن نیز ابتدا حرف عله ماقبل مفتوح به «الف» تبدیل می‌گردد (اهْتَدَأْتُ). سپس به سبب التقای ساکنین اعلال به حذف رخ داده و «اهْتَدَتْ» تشکیل می‌گردد، پس این گزینه نیز صحیح است.

(۳) در فعل «نَسَيْتَ» هیچ گونه اعلالی رخ نمی‌دهد، لذا این گزینه غلط است.

(۴) در فعل «هَدَيْتَ» نیز هیچ گونه اعلالی رخ نمی‌دهد، پس این گزینه درست است.

۴- گزینه ۴ پاسخ صحیح است. بطور کلی اگر افعال ناقص به «واو جمع» و «ياء مخاطبه» متصل شوند حرف عله آنها حذف می‌گردد.

۵- گزینه ۲ پاسخ صحیح است.

در گزینه ۱ ، «ابتیاع» مصدر باب «افتعال» از ریشه «بَتَّعَ» است و حرف عله در آن حذف نشده است.
در گزینه ۲ ، «انقیاد» مصدر باب «انفعال» از ریشه «قَوَّدَ» می‌باشد و در اصل به صورت «انْقِوَاد» بوده است که در آن «واو» ماقبل مکسور تبدیل به «یاء» شده است و در آن اعلال به حذف صورت نگرفته است.
در گزینه ۳ ، «مساواة» مصدر باب «مفاعلة» از ریشه «سَوَّى» است که در اصل به شکل «مُساوِیَّة» بوده و در آن «یاء» ماقبل مفتوح تبدیل به «الف» شده و به صورت «مُساواة» در آمده است. در این کلمه نیز اعلال به حذف صورت نگرفته است.
در گزینه ۴ ، «استشارة» مصدر باب استفعال از ریشه «شَوَّرَ» می‌باشد که در اصل به صورت «اسْتِشْوَار» بوده و در آن «واو» حذف شده و «تاء گرد» (ة) در آخر آن اضافه شده است.

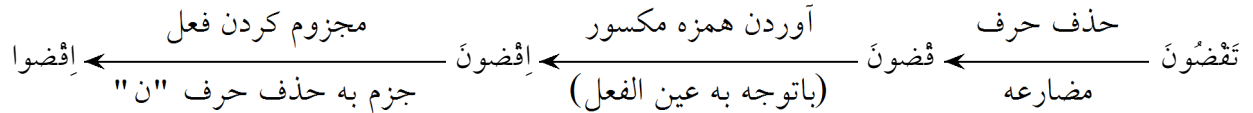
۶- گزینه ۳ پاسخ صحیح است. در این عبارت «القرآن» ، «مفعول به» است. برای ساختن جمله مجهول به این صورت عمل می‌کنیم: مفعول به (القرآن) را به عنوان نایب فاعل قرار می‌دهیم و آنرا مرفوع می‌کنیم. سپس فعل جمله را به صورت مجهول و متناسب با نایب فاعل می‌آوریم. با توجه به نایب فاعل، یعنی «القرآن» ، فعل مجهول باید صیغه مفرد مذکر غایب باشد. صیغه مجهول مفرد مذکر غایب از «تَلَوُ» به صورت «تَلَوُ» می‌باشد و در آن «واو» ماقبل مکسور تبدیل به «یاء» می‌شود و به شکل «تَلِي» در می‌آید. پس جمله مجهول به صورت «تَلِي الْقُرْآنُ فِي الْمَسَاءِ» است.

گزینه ۳ پاسخ صحیح است. حروف اصلی «تَدْعِينَ» ، «وَدَّعَ» می‌باشد و اولین صیغه مضارع آن «يَدْعُ» است. با توجه به این، صیغه «تَدْعِينَ» که در اصل به صورت «تَوَدَّعِينَ» بر وزن «تَفْعَلِينَ» بوده و حرف عله «واو» آن حذف شده است، مفرد مونث مخاطب می‌باشد.

۸- گزینه ۲ پاسخ صحیح است. برای ساختن فعل امر مفرد مذکر حاضر از «تَعَفُو» این چنین عمل می‌کنیم که حرف مضارعه «تاء» را از ابتدای فعل حذف می‌کنیم و سپس فعل را مجزوم می‌کنیم. با توجه به اینکه «تَعَفُو» فعل ناقص است، جزم آن به حذف حرف عله است، یعنی «واو» از آخر آن حذف می‌شود. آنچه که باقی می‌ماند «عَفُ» می‌باشد که چون ابتدا به ساکن است (یعنی «عین» ساکن است) یک همزه در اول آن می‌گذاریم که حرکت همزه را از حرکت «عین الفعل» تشخیص می‌دهیم. بدین ترتیب که اگر «عین الفعل» مضموم باشد حرکت همزه، ضمه است و در غیر این صورت، کسره است. با توجه به اینکه «عین الفعل» «تَعَفُو» ضمه دارد، حرکت همزه نیز ضمه می‌باشد. پس فعل امر به صورت «أَعْفُ» می‌باشد.

۹- گزینه ۲ پاسخ صحیح است. فعل ماضی مجهول در صیغه جمع مذکر غایب بر وزن «فَعِلُوا» در مورد «هُدِي» بر وزن «هُدِيُوا» می‌باشد. می‌دانیم که ضمه بر «یاء» ثقیل است، پس در «هُدِيُوا» ضمه به حرف ماقبل منتقل می‌شود و حرکت ماقبل آن از بین می‌رود (هُدِيُوا). حرف عله نیز به دلیل التقاء ساکنین حذف می‌گردد و فعل به صورت «هُدُوا» در می‌آید، یعنی «ی» حذف می‌گردد. اما در سایر گزینه‌ها، فعل به ترتیب به صورت: ۱- هُدِيْنَا ۳- هُدِيْتُمْ ۴- هُدِيْتُ می‌باشد و حرف عله حذف نمی‌شود.

۱۰- گزینه‌ی ۱ پاسخ صحیح است. فعل «تَقْضُونَ» از صیغه‌ی نهم یعنی جمع مذکر مخاطب می‌باشد. برای ساختن فعل امر باید حرف مضارعه‌ی آن (ت) را حذف کرده و با توجه به اینکه عین الفعل آن مکسور است، همزه‌ی امر مکسور را بر سر آن بیاوریم. همچنین باید فعل را مجزوم کنیم، که جزم آن به حذف حرف «ن» می‌باشد.

۱۱- گزینه ۱ پاسخ صحیح است. با توجه به اینکه فعل بیان شده از افعال «اجوف» می‌باشد و در افعال امر حاضر اجوف در صیغه‌های «هفتم» و «دوازدهم» (چون حرف بعد از حرفِ عله، ساکن می‌باشد)، طبق قاعده حرف عله حذف می‌شود. بنابراین در دو صیغه‌ی امر مخاطب از فعل «یتوب» حرف عله حذف می‌شود. شش صیغه‌ی امر حاضر از «یتوب» عبارتند از «تُب، تُوبا، تُوبوا، تُوبی، تُوبا، تُوبن».

۱۲- گزینه ۳ پاسخ صحیح است. با توجه به اینکه مرجع فعل مورد نظر منادای جمله‌ی مزبور می‌باشد، بنابراین فعل باید به صورت «مخاطب» آورده شود. پس باید یکی از گزینه‌های سوم یا چهارم را انتخاب کنیم. اما با توجه به اینکه «آخوات» جمع و مونث است، لذا صیغه‌ی فعل مورد نظر جمع مونث مخاطب می‌باشد که گزینه ۳ دارای این صیغه است.

۱۳- گزینه ۱ پاسخ صحیح است. «استرحتن» صیغه‌ی جمع مونث مخاطب ماضی از «رَوَحَ» و از باب «استفعال» و اجوف می‌باشد. اولین صیغه‌ی ماضی آن «استراح» است. باید توجه داشت که در ماضی فعل‌های اجوف از صیغه ۶ تا ۱۴ حرف عله حذف می‌شود.

۱۴- گزینه ۲ پاسخ صحیح است. حروف اصلی «ینجو»، «نجو» است، بنابراین فعل معتل و ناقص است و «ینجو» فعل مضارع مفرد مذکر غایب می‌باشد. در فعل‌های مضارع معتل ناقص (فعل معتل ناقص فعلی است که حرف سوم از حروف اصلی آن عله باشد) در صیغه‌های جمع مذکر غایب و جمع مذکر مخاطب و مفرد مونث مخاطب حرف عله حذف می‌شود. بنابراین در صیغه‌ی مفرد مونث مخاطب از «ینجو» حرف عله‌ی فعل حذف شده و به صورت «تَنجین» درمی‌آید («تَنجین» در اصل به صورت «تَنجوین» بوده است که پس از حذف حرف عله به شکل «تَنجین» در آمده است).

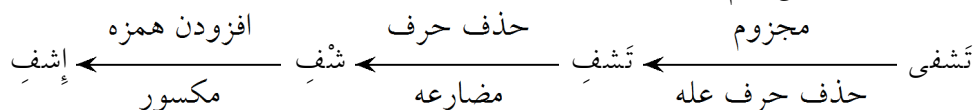
۱۵- گزینه ۱ پاسخ صحیح است. حروف اصلی «یستهدی»، «هدی» می‌باشد و لذا معتل و ناقص است. همچنین «یستهدی» فعل مضارع از باب استفعال است و حرف عله در فعل‌های ناقص در صیغه‌های مضارع جمع مذکر غایب و مخاطب و مفرد مونث مخاطب حذف می‌شود. با توجه به توضیحات بالا و با توجه به اینکه سوال صیغه‌ی جمع مذکر مخاطب را خواسته، لذا حرف عله (یعنی «ی») حذف می‌شود و صیغه‌ی مورد نظر به صورت «تستهدون» می‌باشد. «تستهدون» در اصل به صورت «تستهدیون» بوده است که حرف عله آن حذف شده است («یستهدون» صیغه‌ی جمع مذکر غایب است).

۱۶- گزینه ۴ پاسخ صحیح است. ریشه فعل «تدعین»، «دَعَوَ» می‌باشد، لذا ناقص وای است. «تدعین» صیغه‌ی مفرد مونث مخاطب است که طبق قاعده زیر، اعلال روی آن صورت گرفته است. قاعده: فعل‌های ناقصی که به «یاء» یا «واو» ختم می‌شوند (دَعَوَ)، هرگاه به «واو جمع» و «یاء مخاطبه» (مفرد مونث مخاطب) متصل شوند، «یاء» و «واو» حذف می‌گردد.

۱۷- گزینه ۴ پاسخ صحیح است. حروف اصلی «يَرُضُونَ»، «رَضِيَ» است، بنابراین ناقص یائی می‌باشد. «يَرُضُونَ» از صیغه جمع مذکر غایب مضارع در اصل به صورت «يَرُضِيُونَ» بوده است که در اثر اعلال حرف عله آن حذف شده است. توجه کنید که در فعل‌های ناقص، در صیغه‌های مضارع جمع مذکر غایب، جمع مذکر مخاطب و مفرد مونث مخاطب حرف عله حذف می‌شود.

۱۸- گزینه ۴ پاسخ صحیح است. برای مجهول کردن باید فاعل جمله را حذف کرده و فعل مجهول ماضی را متناسب با مفعول به (که در واقع نایب فاعل است) بیاوریم. در عبارت «إِذَا دَعَاكَ أَخُوكَ فَأَجِبْ»، «أَخُو» فاعل و «كَ» مضاف الیه آن است که در جمله مجهول باید حذف شوند. «كَ» در «دَعَاكَ» مفعول به است و فعل مجهول ماضی باید متناسب با آن آورده شود. با توجه به اینکه «كَ» ضمیر متصل مفرد مذکر مخاطب است، پس فعل مجهول باید در صیغه مفرد مذکر مخاطب باشد. در گزینه ۴، فعل «دُعِيتَ» که در اصل «دُعِيتَ» بوده است (واو ساکن ماقبل مکسور تبدیل به «یاء» شده است) صیغه مورد نظر است و «أَخُوكَ» را نیز در جمله مجهول بیاورده است. توجه کنید که «فَأَجِبْ» نیاز به تغییر دادن و مجهول کردن ندارد.

۱۹- گزینه ۱ پاسخ صحیح است. می‌دانیم که در امر حاضر مفرد مذکر از فعل ناقص به هنگام مجزوم کردن فعل، حرف عله را حذف می‌کنیم (جزم آن به حذف حرف عله است). حرف مضارعه را حذف کرده، به ابتدای فعل همزه اضافه می‌کنیم. در مورد «تشفی»، چون «عین الفعل» مضموم نیست، همچنین «تشفی» در باب «افعال» نمی‌باشد، به آن همزه مکسور اضافه می‌کنیم.

۲۰- گزینه ۲ پاسخ صحیح است. این کلمه مصدر باب «استفعال» بوده و از ریشه «وضح» ساخته شده است. این کلمه در اصل «استوضح» بوده که در آن اعلال به قلب صورت گرفته و حرف عله «واو»، با توجه به مکسور بودن حرف ماقبل آن، به «یاء» تبدیل شده است. بنابراین «استيضاح» مصدر فعل معتل و مثال واوی است.

۲۱- گزینه ۱ پاسخ صحیح است. فعل «تستطیعین» از ریشه «طوع» در اصل «تستطوعین» بوده است که طبق قاعده اعلال به سکون به «تستطوعین» تبدیل شده و در آن حرف عله «واو» ساکن ماقبل مکسور به «ی» قلب شده است. پس فعل داده شده اجوف بوده و در آن اعلال به قلب صورت گرفته است.

۲۲- گزینه ۴ پاسخ صحیح است. کلمه مناسب برای جای خالی با توجه به گزینه‌های داده شده، مفعول مطلق نوعی می‌باشد که باید مصدر فعل جمله باشد. «یناجی» از باب مفاعلة می‌باشد، پس مفعول مطلق «مناجاة» است. کلمه «خائف» مضاف الیه می‌باشد و در نتیجه باید با «ین» که علامت نصب و جرّ می‌باشد جمع بسته شود.

۲۳- گزینه ۱ پاسخ صحیح است. فعل خواسته شده در صیغه مزبور «وَفَيْتَا» بوده است که حرف عله ماقبل مفتوح به «الف» تبدیل شده و به صورت «وفاتا» در آمده است، سپس التقاء الساکنین باعث حذف حرف عله گردیده و این فعل به صورت «وَفَيْتَا» در آمده است.

۲۴- گزینه ۴ پاسخ صحیح است. «اعتداء» مصدر باب افتعال و از ریشه «عدو» می‌باشد. چون حرف عله بعد از حرف چهارم و بعد از «الف» قرار گرفته به همزه تبدیل شده است.

۲۵- گزینه ۱ پاسخ صحیح است. «عَانَ» فعل اجوف می‌باشد. با توجه به اینکه در باب استفعال در فعل‌های اجوف، حرف عله حذف شده، تاء مربوطه (ة) به آخر آن اضافه می‌شود، این فعل در باب «استفعال» به صورت «استعانة» در می‌آید («استعانة» در اصل به صورت «استعوان» بوده است).

۲۶- گزینه ۴ پاسخ صحیح است. «رَأَيْتَ» فعل مفرد مذکر مخاطب ماضی و ثلاثی مجرد از ریشه «رَأَى» است. «أَعِنُّ» امر حاضر صیغه مفرد و مذکر از «تُعِينُ» می‌باشد و ثلاثی مزید از باب افعال است. ریشه آن «عون» می‌باشد.
* فقط در فعل امر حاضر از باب افعال، همزه اول فعل فتحه دارد. در سایر فعل‌های امر حاضر، همزه اول فعل کسره یا ضمه می‌گیرد (اگر عین الفعل آن مفتوح یا مکسور باشد همزه کسره می‌گیرد، در غیر این صورت ضمه می‌گیرد).

۲۷- گزینه ۳ پاسخ صحیح است. با توجه به آنکه «تُنُّ» ضمیر متصل مرفوعی و برای صیغه جمع مونث مخاطب است، بنابراین گزینه ۳ مورد نظر می‌باشد، سایر گزینه‌ها به ترتیب برای صیغه‌های جمع مذکر غایب، جمع مذکر مخاطب و جمع مونث غایب می‌باشند.

۲۸- گزینه ۲ پاسخ صحیح است.
«مُستَشَار» اسم مفعول است. ریشه آن «شَوْر» می‌باشد و در اصل به صورت «مُستَشَوْر» بوده است. حرف عله متحرک (یعنی «واو»)، حرکت خود را به حرف ماقبل خود که ساکن است داده و «واو» ساکن شده است (یعنی «مُستَشَوْر») سپس حرف عله ماقبل مفتوح، تبدیل به «الف» شده است.
«تستشیر» فعل مضارع از ریشه «شَوْر» و باب استفعال است.
«مُستَشیر» اسم فاعل از «شَوْر» و از باب استفعال است و در اصل به صورت «مُستَشَوْر» بوده است که در آن «واو» ساکن ما قبل مکسور تبدیل به «یاء» شده است.
«یستشیر» فعل مضارع، مفرد مذکر غایب از ریشه «شَوْر» و باب استفعال می‌باشد.

۲۹- گزینه ۴ پاسخ صحیح است. ریشه «رَضِیْتُما»، «رَضِیَ» است. با توجه به اینکه سومین حرف اصلی آن عله است ناقص می‌باشد. «رَضِیْتُما» فعل مثنی مخاطب (مذکر یا مونث) ماضی ثلاثی مجرد است.

۳۰- گزینه ۱ پاسخ صحیح است. «اشْفِیَنَّ» امر حاضر صیغه جمع مونث از «شفی» می‌باشد که از «تَشْفِیَنَّ» ساخته شده است. بدین ترتیب که حرف مضارعه آن حذف شده و همزه امر در اول آن آمده است. با توجه به اینکه حرکت عین الفعل آن کسره است، همزه امر هم کسره گرفته است (اگر حرکت عین الفعل ضمه باشد، همزه امر هم ضمه می‌گیرد و در غیر این صورت کسره می‌گیرد). باید توجه داشت که «نون» آخر صیغه‌های جمع مونث در فعل امر (و در تمام حالت‌هایی که فعل مضارع مجزوم می‌شود) حذف نمی‌شود.

۳۱- گزینه ۴ پاسخ صحیح است. «یَحْتَاطُ» فعل مفرد مذکر غایب مضارع در باب افتعال و دارای ریشه «حوط» می‌باشد که در اصل به صورت «یَحْتَوطُ» بوده است و در آن حرف عله (واو) ماقبل مفتوح تبدیل به «الف» شده است.

۳۲- گزینه ۳ پاسخ صحیح است. «أَجِيبُ» صیغه متکلم وحده و مضارع از باب افعال است و ریشه آن «جَوِبَ» می‌باشد. این فعل در اصل به صورت «أَجِوِبُ» بوده است که حرف عله، حرکت خود را به حرف ماقبل داده، خود ساکن شده (أَجِوِبُ) و سپس «واو» ماقبل مکسور تبدیل به «یاء» شده است (أَجِيبُ).

۳۳- گزینه ۴ پاسخ صحیح است. با توجه به اینکه ریشه «يَسْتَرْضُونَ» ، «رضی» می‌باشد و سومین حرف اصلی آن عله است، لذا این فعل ناقص است. «يَسْتَرْضُونَ» صیغه جمع مذکر غایب مضارع از باب استفعال می‌باشد و حرف عله آن (یاء) حذف شده است. فعل‌های ناقصی که به «یاء» و یا «واو» ختم می‌شوند، هرگاه به «واو» جمع و «یاء» مخاطبه متصل شوند، «یاء» و «واو» در آنها حذف می‌شوند.

۳۴- گزینه ۱ پاسخ صحیح است. در صیغه ۹، یعنی جمع مذکر مخاطب از فعل مضارع ناقص (تَهْوِيُونَ) ، اعلال به حذف صورت می‌گیرد و حرف عله حذف می‌شود. بنابراین پاسخ صحیح «تَهْوُونَ» می‌باشد. «يَهْوُونَ» صیغه جمع مذکر غایب است (در فعل‌های مضارع ناقص در این صیغه نیز حرف عله حذف می‌شود).

۳۵- گزینه ۳ صحیح است. می‌دانیم که در صیغه‌های «۱ ، ۴ ، ۷ ، ۱۳ و ۱۴» در فعل مضارع ناقص، جزم به حذف حرف عله است و حرکت حرف ماقبل نیز بدون تغییر می‌ماند. به همین دلیل در فعل «تَدْعُو» به واسطه افزودن «کَمَا» بر سر آن («كَمَا» فعل مضارع را مجزوم می‌کند) ، حرف عله حذف شده و حرکت حرف ماقبل یعنی حرکت حرف «ع» بدون تغییر و همان ضمه باقی می‌ماند.

۳۶- گزینه ۳ پاسخ صحیح است. فعل مضارع با صیغه «جمع مذکر غایب» از «هوی» در اصل «یهویون» بوده است که در آن اعلال به حذف صورت گرفته است و فعل به صورت «یهوون» در آمده است.

۳۷- گزینه ۳ پاسخ صحیح است. «كَمَا» که بر سر فعل «مضارع» آمده آن را مجزوم می‌کند. با توجه به اینکه فعل داده شده معتل ناقص از ریشه «ت‌ل‌و» می‌باشد، در نتیجه جزم در آن به حذف حرف عله است و حرکت حرف ماقبل آن نیز بدون تغییر می‌ماند. فعل مضارع در اصل «يَتَلَوُ» بوده است که با آمدن «كَمَا» بر سر آن به صورت «كَمَا يَتَلُ» در می‌آید.

۳۸- گزینه ۴ پاسخ صحیح است. فعل «يوقنون» در اصل «يُوقِنُونَ» بوده که در آن اعلال به قلب صورت گرفته است، در نتیجه ریشه آن «ی‌ق‌ن» بوده، پس نتیجه این فعل «مثال یایی» می‌باشد.

۳۹- گزینه ۱ پاسخ صحیح است. فعل امر «امش» دارای صیغه «مفرد مذکر مخاطب» می‌باشد. در این صیغه، فاعل ضمیر مستتر «أَنْتَ» می‌باشد. این فعل، معتل ناقص می‌باشد که جزم آن به حذف حرف عله است.

۴۰- گزینه ۴ پاسخ صحیح است. فعل «يعتدون» از ریشه «ع‌د‌و» است که معتل ناقص می‌باشد. این فعل، فعل مضارع، صیغه جمع مذکر غایب و از باب افتعال می‌باشد و در اصل به صورت «يَعْتَدُونَ» بوده که در آن اعلال به حذف صورت گرفته است (حرف عله حذف شده است).

۴۱- گزینه ۴ پاسخ صحیح است. ریشه «یحاکون» ، «ح کی» بوده و در اصل «یحاکیون» بر وزن «یَفَاعِلُونَ» ، صیغه جمع مذکر غایب و مضارع و از باب «مفاعلة» است که در آن اعلال به حذف صورت گرفته است (حرف عله یعنی «یا» دوم در «یحاکیون» حذف شده است).

۴۲- گزینه ۳ پاسخ صحیح است. فعل «یلاقون» در اصل «یلاقیون» بوده که حرف عله آن حذف گردیده است. «یلاقون» فعل مضارع صیغه جمع مذکر غایب و از باب مفاعله می‌باشد و حروف اصلی آن «ل ق ی» است. با توجه به اینکه حرف سوم از حروف اصلی آن عله است، این فعل معتل ناقص می‌باشد.

۴۳- گزینه ۲ پاسخ صحیح است. با توجه به اینکه فعل در این عبارت نقش خبر را داشته و مرجع آن مبتدای جمله، یعنی «العلماء» که جمع و مذکر است می‌باشد، در نتیجه فعل نیز باید مطابق آن آورده شود. فعل مناسب برای این جمله «تَغَاضَّيُوا» می‌باشد که در آن اعلال به حذف صورت می‌گیرد و به «تَغَاضَّوْا» تبدیل می‌گردد. «تَغَاضَّوْا» صیغه جمع مذکر غایب ماضی از باب تفاعل می‌باشد.

۴۴- گزینه ۲ پاسخ صحیح است. فعل «تحکی» معتل و ناقص است و جزم آن به حذف حرف عله «یا» می‌باشد. از آنجا که «عین الفعل» آن مکسور است باید «همزه» ای که در اول فعل امر می‌آید مکسور باشد. همچنین حرکت حرف ماقبل حرف عله (یعنی «ک») نیز بدون تغییر می‌ماند. در نتیجه فعل امر به صورت «اِحْکِ» می‌باشد.

۴۵- گزینه ۱ پاسخ صحیح است. فعل خواسته شده در اصل «دُعُوْا» بوده است که در آن اعلال به قلب صورت می‌گیرد («و» که حرف ماقبل آن (ع) مکسور است تبدیل به «ی» می‌شود) و به صورت «دُعِيْوْا» تبدیل می‌گردد. با توجه به آن که ضمه بر «یا» ثقیل است، به «دُعِيْوْا» تبدیل و سپس به خاطر التقاء ساکنین اعلال به حذف در آن صورت می‌گیرد و به صورت «دُعُوْا» تبدیل می‌گردد.

۴۶- گزینه ۱ پاسخ صحیح است. با توجه به اینکه فاعل و مخاطب فعل «اسْتَرْحَتْنِ» دارای صیغه «جمع مونث مخاطب» می‌باشد، در نتیجه صیغه فعل مورد نظر برای جواب دادن باید «متکلم مع‌الغیر» باشد، بنابراین فعل «اسْتَرْحَتْنَا» صحیح است.

۴۷- گزینه ۲ پاسخ صحیح است. افعال داده شده همگی در باب مفاعله می‌باشند. فعل خواسته شده در اینجا نقش خبر را دارد و مرجع این فعل، مبتدا (ضمیر «أَنْتُنَّ») است. بنابراین فعل باید متناسب با «أَنْتُنَّ» ، یعنی به صورت «جمع مونث مخاطب» آورده شود. صیغه سایر گزینه‌ها به ترتیب عبارتند از: «جمع مذکر مخاطب» ، «جمع مذکر غایب» و «جمع مونث غایب».

۴۸- گزینه ۳ پاسخ صحیح است. «تَشْفِي» فعل معتل ناقص از «ش ف ی» است. در این دسته از افعال، جزم آنها به حذف حرف عله می‌باشد. حرکت ماقبل حرف عله (یعنی «ف») نیز بدون تغییر می‌ماند. با توجه به اینکه «ف» در «تَشْفِي» کسره دارد، در حالت مجزوم نیز همان کسره باقی می‌ماند، در نتیجه فعل مجزوم خواسته شده «لَا تَشْفِي» می‌باشد.

۴۹- گزینه ۱ پاسخ صحیح است. فعل «اسْتَرْحَتْ» در حقیقت «اسْتَرْوَحَتْ» بوده است که در آن حرکت حرف عله (و) به حرف ماقبل آن (ر) منتقل می‌شود و حرف عله ساکن می‌شود (اسْتَرْوَحَتْ). سپس به خاطر التقاء ساکنین حرف عله حذف می‌شود. از فعل ابتدایی مشخص است که ریشه اصلی این فعل «روح» است، بنابراین «اسْتَرْحَتْ» فعل معتل اجوف می‌باشد.

۵۰- گزینه ۴ پاسخ صحیح است. این فعل در اصل «ثَبَّتِينَ» بوده است که در آن حرف عله ساکن ماقبل ضمه به «واو» تبدیل شده و فعل «توقین» ایجاد می‌گردد. از مطلب بیان شده می‌توان نتیجه گرفت که ریشه اصلی این فعل «یقن» بوده است و این فعل «مثال یائی» می‌باشد.

۵۱- گزینه ۳ پاسخ صحیح است. فعل جمع مونث غایب از «بیع»، فعل «بِيعْنَ» می‌باشد که در آن ابتدا حرکت حرف عله به حرف ماقبل آن منتقل می‌شود و حرف عله ساکن می‌گردد (بِيعْنَ). سپس به علت التقاء ساکنین حرف عله حذف می‌گردد و فعل «بِيعْنَ» تشکیل می‌گردد.

۵۲- گزینه ۱ پاسخ صحیح است. «يَسْتَشِيرُونَ» که در اصل به صورت «يَسْتَشِيرُونَ» بر وزن «يَسْتَفْعِلُونَ» بوده دارای ریشه «شور» می‌باشد، بنابراین معتل اجوف می‌باشد و در آن ابتدا اعلال به اسکان و سپس اعلال به حذف صورت گرفته است.

۵۳- گزینه ۴ پاسخ صحیح است. مصدر باب «استفعال» از «وصل»، «استیصال» می‌باشد که در آن حرف عله ساکن «واو» که حرف ماقبل آن مکسور است به «یاء» تبدیل می‌گردد و به صورت «استیصال» در می‌آید.

۵۴- گزینه ۳ پاسخ صحیح است. هرگاه فعل مضارع ناقص مانند «تشفی» مجزوم گردد، در آن حرف عله ساکن می‌گردد. معمولاً حرف عله ساکن که حرف چهارم و به بعد باشد مشمول اعلال به حذف می‌گردد. بطور کلی در افعال مضارع ناقص مفرد به غیر از صیغه مفرد مؤنث مخاطب، جزم به حذف حرف عله می‌باشد. مجزوم «تشفی» فعل «تشفی» می‌باشد.

۵۵- گزینه ۴ پاسخ صحیح است. «ابتاع» در اصل «ابْتَيْعَ» بوده است که در آن حرف عله ماقبل مفتوح قلب به «الف» می‌گردد. این فعل در باب افتعال می‌باشد. شش صیغه اول ماضی این فعل عبارتست از: «ابْتَاعَ، ابْتَاعُوا، ابْتَاعَتْ، ابْتَاعَتَا، ابْتَعْنَ». «ابْتَعْنَ» در اصل «ابْتَاعْنَ» بوده که در آن به علت التقاء ساکنین حرف عله آن حذف شده است.

۵۶- گزینه ۱ پاسخ صحیح است. با توجه به اینکه صیغه فعل سوال «مفرد مؤنث مخاطب» است، فعل جواب باید دارای صیغه «متکلم وحده» باشد. بنابراین «أَسْتَشِيرُ» صحیح است.

۵۷- گزینه ۱ پاسخ صحیح است. «تستطیع» در اصل «تَسْتَطِيعُ» بوده است که در آن به ترتیب اعلال به سکون و قلب صورت گرفته است. از فعل اصلی مشخص است که ریشه فعل «طوع» می‌باشد، بنابراین فعل «تستطیع» معتل اجوف می‌باشد.

۵۸- گزینه ۲ پاسخ صحیح است. «اشاعه» در اصل «اشیاع» بوده که طبق نکته بیان شده در زیر به این صورت در آمده است. از صورت اصلی کلمه بر می آید که «اشاعه» مصدر باب افعال از «ش ی ع» می باشد. نکته: می دانیم که در مصدر باب های «افعال» و «استفعال» از فعل های اجوف، حرف عله حذف شده و «تاء گرد» به آخر آن اضافه می شود.

۵۹- گزینه ۴ پاسخ صحیح است. با توجه به اینکه مرجع فعل در عبارت داده شده «هُنَّ» می باشد، در نتیجه فعل نیز باید مطابق این ضمیر آورده شود، بنابراین فعل «یلاقین» که دارای صیغه «جمع مونث غایب» است مناسب می باشد. گزینه ۱، صیغه جمع مذکر مخاطب، گزینه ۲، صیغه جمع مؤنث مخاطب و گزینه ۳، صیغه جمع مذکر غایب می باشند.

۶۰- گزینه ۱ پاسخ صحیح است. جمع مذکر مخاطب از «یناجی» (که در باب مفاعله می باشد)، «ئناجیون» بر وزن «ئفاعِلون» می باشد که مشمول اعلال حذف شده و حرف عله «ی» در آن حذف می شود و فعل مورد نظر به «تجاجون» تبدیل می شود.

۶۱- گزینه ۴ پاسخ صحیح است. «یخشون» در اصل «یخشیون» بوده است که در آن اعلال به حذف گرفته است. از «یخشیون» مشخص می گردد که ریشه فعل «خ ش ی» می باشد، بنابراین این فعل معتل ناقص است.

۶۲- گزینه ۱ پاسخ صحیح است. فعل امر صیغه جمع مذکر مخاطب از «تکتسی»، «اِکْتَسِیُوا» می باشد که در آن به علت ثقیل بودن ضمه بر «یاء»، حرکت حرف ماقبل حذف شده و ضمه به حرف ماقبل منتقل می شود و خود حرف عله ساکن می شود. بنابراین حرف عله «ی» به دلیل التقاء ساکنین حذف می گردد و فعل امر حاصل از آن «اِکْتَسُوا» می باشد.

۶۳- گزینه ۳ پاسخ صحیح است. جمع مونث غایب از «یختارن» فعل «یختارن» می باشد که در آن به علت التقاء الساکنین حرف عله «الف» حذف می گردد، بنابراین صورت شایسته فعل، «یخترن» می باشد.

۶۴- گزینه ۱ پاسخ صحیح است. اولاً باید دقت کرد که این فعل در باب افعال می باشد، در نتیجه امر حاضر آن با «الف مفتوح» آغاز می گردد. ثانیاً صیغه جمع مذکر حاضر این فعل «تُعْطُونَ» می باشد، بنابراین امر آن پس از مجزوم شدن و اضافه شدن همزه امر به آن «أَعْطُوا» می گردد.

۶۵- گزینه ۱ پاسخ صحیح است. فعل «جمع مذکر مخاطب» از «تُعْطِي» ، فعل «تُعْطِیُونَ» می باشد که در این فعل به علت آنکه ضمه بر «یاء» ثقیل است، حرکت حرف عله به حرف ماقبل آن منتقل شده و خودش ساکن می شود، سپس حرف عله به دلیل التقاء الساکنین حذف می گردد، بنابراین صورت صحیح فعل «تُعْطُونَ» می باشد.

۶۶- گزینه ۲ پاسخ صحیح است. با توجه به اینکه صیغه فعل «اسْتَعْنَتْ» ، «مفرد مذکر مخاطب» می باشد، پس فعل جواب باید در صیغه «متکلم وحده» آورده شود، بنابراین فعل «اسْتَعْنَتْ» صحیح است.

۶۷- گزینه ۳ پاسخ صحیح است. جمع مذکر غایب «يُنْقَضِي» فعل «يُنْقَضُونَ» می‌باشد که در اصل آن (يُنْقَضِيُونَ) حرف عله «ياء» به علت ثقیل بودن ضمه بر آن ساکن گردیده است. سپس مشمول اعلال به حذف گشته و فعل «يُنْقَضُونَ» ایجاد می‌گردد.

۶۸- گزینه ۱ پاسخ صحیح است. فعل «تُفَيِّقِينَ» در اصل «تُفَوِّقِينَ» بر وزن «تُفَعِّلِينَ» بوده است که به علت ثقیل بودن کسره بر «واو»، کسره به «ف» منتقل شده و «واو» ساکن می‌گردد، سپس در آن اعلال به قلب صورت گرفته و «واو» به «ياء» قلب می‌گردد. بنابراین مشخص می‌شود که ریشه این فعل «فوق» است. در نتیجه، این فعل اجوف می‌باشد.

۶۹- گزینه ۲ پاسخ صحیح است. «تَهْوُونَ» در اصل «تَهْوِيُونَ» بر وزن «تَفَعَّلُونَ» می‌باشد. در نتیجه صیغه آن «جمع مذکر مخاطب» است. در فعل «تَهْوِيُونَ» به علت ثقیل بودن ضمه بر «ياء»، ابتدا حرف عله ساکن شده و سپس اعلال به حذف صورت گرفته، «تَهْوُونَ» تشکیل می‌گردد.

«تهوون» از ریشه «هوی» لفیف مقرون می‌باشد و تنها از قواعد اعلال فعل ناقص پیروی می‌کند و تنها عین الفعلش که حرف عله است در حکم حرف صحیح قلمداد می‌شود.

۷۰- گزینه ۲ پاسخ صحیح است. با توجه به اینکه مرجع فعل در این عبارت، کلمه مخاطب قرار گرفته «اولاد» است، بنابراین فعل جمله باید در صیغه «جمع مذکر مخاطب» آورده شود. در نتیجه فعل «تُرِيدُونَ» درست است. گزینه‌های دیگر به ترتیب «جمع مونث مخاطب»، «جمع مونث غایب» و «جمع مذکر غایب» می‌باشند.

۷۱- گزینه ۳ پاسخ صحیح است. «تَشْفِي» فعل مضارع ناقص می‌باشد. مفرد مونث مخاطب این فعل «تَشْفِين» است. در این صیغه جزم فعل به حذف حرف «ن» می‌باشد و فعل امر آن «اشْفِي» است.

۷۲- گزینه ۴ پاسخ صحیح است. «استخارة» مصدر باب «استفعال» و در اصل «استخيار» بوده است که در آن به علت التقاء الساكنين، حرف عله «ياء» حذف می‌گردد و به آخر آن «ة» اضافه می‌شود. بنابراین ریشه این فعل «خیر» بوده است.

۷۳- گزینه ۴ پاسخ صحیح است. برای ساختن متکلم وحده از «يُعِيدُ» ابتدا باید «ياء» مضارعه اول فعل را حذف کرده، سپس حرف «الف» را به آن افزود. حرکت حرف «الف» همان حرکت حرف «ياء» حذف شده می‌باشد. بنابراین فعل خواسته شده «أعيدُ» است. «يُعِيدُ» فعل مفرد مذکر غایب مضارع از باب افعال و از ریشه «عود» است.

۴۴- گزینه ۱ پاسخ صحیح است. «الاعداء» مبتدا است و خبر آن جمله فعلیه می‌باشد، بنابراین فعل آن باید متناسب با «الاعداء» باشد. «الاعداء» مذکر و جمع مکسر عاقل است و لذا فعل مورد نظر باید از صیغه جمع مذکر باشد. چون «الاعداء» مخاطب ما نیست پس غایب است، بنابراین فعل باید در صیغه جمع مذکر غایب باشد که جواب آن «اعتدوا» می‌باشد («اعتدوا» در اصل «اعتديوا» بوده و پس از اعلال به این صورت در آمده است).

۴۵- گزینه ۲ پاسخ صحیح است. ریشه «استطاعة»، «طَوَعَ» می‌باشد. «طَوَعَ» اجوف است. در فعل‌های اجوف در باب‌های «افعال» و «استفعال» حرف عله حذف می‌گردد و «تاء مربوطه» (ة) به آخر آن اضافه می‌شود.

۶- گزینه ۲ پاسخ صحیح است. ریشه «ادعاء»، «دَعَوَ» می‌باشد. «ادعاء» در اصل به صورت «ادِعاو» بوده است که در آن «تاء» به «د» تبدیل شده و در «د» قبل از آن ادغام شده است. همچنین «واو» بعد از «الف» تبدیل به همزه شده است.

۷- گزینه ۳ پاسخ صحیح است. فعل جمله «تُعطي» می‌باشد. برای ساختن فعل امر از آن، حرف مضارعه را حذف می‌کنیم و حرف عله آخر آن را هم پس از جزم و به دلیل التقاء الساکنین حذف می‌کنیم و همزه امر به اول آن اضافه می‌کنیم. با توجه به آنکه «تُعطي» فعل مضارع از باب افعال است و در باب افعال، همزه امر مفتوح است، فعل امر به صورت «أعطِ» می‌باشد.

۷۸- گزینه ۱ پاسخ صحیح است. «تعطون» فعل مضارع از باب «افعال» بوده و باب «افعال» تنها بابی است که فعل امر آن با «الف مفتوح» آغاز می‌گردد، زیرا وزن اصلی مضارع باب افعال «يَأْفَعُلُ» می‌باشد که به هنگام حذف حرف مضارعه از اول فعل، «أ» اول آن باقی می‌ماند. در نتیجه فعل امر داده شده «أَعْطُوا» می‌باشد که در آن اعلال به حذف صورت گرفته و «أعطوا» پدید می‌آید.

۷۹- گزینه ۲ پاسخ صحیح است. جمع مذکر مخاطب از «يتلوا»، «تَتَلَوْنَ» می‌باشد که حرف عله در آن طبق قواعد اعلال در افعال ناقص مشمول اعلال به حذف می‌گردد و تبدیل به «تتلون» می‌گردد. جمع مؤنث مخاطب از این فعل نیز بطور عادی تشکیل شده و همان «تتلون» می‌باشد.

۸۰- گزینه ۱ پاسخ صحیح است. اولین صیغه فعل مضارع از «رأى»، «يرى» می‌باشد. با توجه به اینکه «يرى» معتل و ناقص است و افعال ناقص مضارع، هرگاه به «واو» جمع و یا «ياء» مخاطبه برسند (یعنی در صیغه‌های جمع مذکر غایب و جمع مذکر مخاطب و مفرد مؤنث مخاطب) حرف عله آنها به دلیل التقاء ساکنین حذف می‌شود، لذا حرف عله «يرى» در صیغه مفرد مؤنث مخاطب حذف شده، به صورت «ترين» در می‌آید.

۸۱- ترجمه متن: خالد مردی بود که با پدر پیرش بی‌رحم بود. به او نیکویی و مهربانی نمی‌نمود. در روزی از روزها خواست که از او (پدرش) خلاص گردد. پس او را بر پشت خود حمل کرد تا در خارج شهر ترکش کند. در راه خالد احساس خستگی کرد. پس نزدیک درختی ایستاد تا در زیر سایه‌اش استراحت کند. پدرش نشست در حالیکه غمگین بود و گفت: «لا حول ولا قوة الا بالله». خالد گفت: چرا گریه می‌کنی؟ پیرمرد جوابش داد که: روزی را بیاد آوردم که پدرم را بردم تا از دستش راحت شوم و این جزای کاری است که با پدرم انجام دادم. خالد از جایش برخاست در حالیکه پشیمان بود.

گزینه ۲ صحیح است. ترجمه سؤال: «چرا پسر، پدرش را به خارج شهر برد؟» طبق آنچه در متن آمده، می‌خواست از دست او خلاص شود. ترجمه سایر گزینه‌ها:
(۱) برای اینکه آنجا استراحت کند.
(۳) تا او را جزای خیر دهد.
(۴) تا او را به خاطر عملش، جزا دهد.

۸۲- گزینه ۱ صحیح است. ترجمه سؤال: «برای پیرمرد چه اتفاقی افتاد هنگامیکه به درخت رسید؟» طبق آنچه که در متن آمده، روز بیرون بردن پدرش را به خاطر آورد. ترجمه سایر گزینه‌ها: (۲) بیاد آورد جزایی را که دیده بود.
(۳) از پسرش خواست که مانند او عمل نکند.
(۴) پشیمان از جایش برخاست.

- ۸۳- گزینه ۴ صحیح است. ترجمه سؤال: «خالد بعد از شنیدن حکایت (سخنان پدرش) چه حالی پیدا کرد؟» طبق متن، از کارش پشیمان شد. ترجمه سایر گزینه‌ها: (۱) گناهکار (۲) بیرحم (۳) غمگین
- ۸۴- گزینه ۱ صحیح است. ترجمه سؤال: «پیرمرد با پدرش چه برخوردی کرده بود؟» طبق متن، او هم با پدرش مهربان نبوده و در حقش بدی کرده بود. ترجمه سایر گزینه‌ها: (۲) بیرحم نبود (۳) نیکوکار بود (۴) گناهکار نبود
- ۸۵- گزینه ۳ صحیح است. یُحْسِنُ: فعل مضارع، ثلاثی مزید از باب افعال، لازم، صحیح و سالم (از ریشه «ح سن»)، از فعلهای مضارع مرفوع، معلوم، للغایب (مفرد مذکر غایب) و معرب است. در عبارت داده شده فاعلش ضمیر مستتر «هو» می‌باشد.
- ۸۶- گزینه ۴ صحیح است. تَذَكَّرْتُ: فعل ماضی، متکلم وحده، ثلاثی مزید از باب تفعّل، مبنی (مبنی بر سکون)، صحیح و سالم (از ریشه «ذکر») ، معلوم و متعدی می‌باشد و فاعل آن ضمیر بارز «ت» است.
- ۸۷- گزینه ۳ صحیح است. الايام: اسم، جمع مکسر یَوْم، جامد، معرب، معرفه به «ال» و منصرف است. در عبارت داده شده «مجرور به حرف جازه» می‌باشد.
- ۸۸- گزینه ۲ صحیح است. نادماً: اسم، مفرد، مذکر، اسم فاعل ثلاثی مجرد از «ن د م»، مشتق، معرب، نکره و منصرف است. در عبارت داده شده «حال است و منصوب» و ذوالحال آن «خالد» است که معرفه می‌باشد.
- ۸۹- گزینه ۳ صحیح است. افعال ناقصی که به «الف» ختم می‌شود به هنگام گرفتن «تاء» تانیث در آنها اعلال به حذف صورت می‌گیرد. در نتیجه در افعال «استهدی، اهتدی و هدی» که به «الف» ختم شده‌اند هنگام اضافه شدن «ت» تانیث حرف عله حذف می‌گردد.
اما در فعل «هدی» با توجه به اینکه به «الف» ختم نشده، این اتفاق صورت نمی‌پذیرد: هُدِي + ت ← هُدِيَتْ
- ۹۰- گزینه ۱ صحیح است. باتوجه به ضمائر می‌توان به صیغه افعال داده شده پی برد. افعال از وزن «فَعَلَ يَفْعُلُ» انتخاب شده‌اند. این فعل در صیغه جمع مونث مخاطب که در گزینه ۱ بدان اشاره شده است بروزن «تَفْعُلْنَ» است. بنابراین «تَتَلَوْنَ» پاسخ صحیح برای گزینه ۱ است و «تَتَلَيْنَ» اشتباه است. در گزینه ۳ فعل بروزن «تَفْعُلْنَ» بوده و هیچ اعلالی در آن رخ نداده و صحیح است. در گزینه ۲ و ۴ اعلال به حذف صورت پذیرفته است.
- ۹۱- گزینه ۱ صحیح است. «هُدُو» مصدر ثلاثی مجرد و به معنی «آرامی» می‌باشد.
- ۹۲- گزینه ۳ صحیح است. می‌دانیم که وقتی افعال اجوف به وزن مصدر باب «افعال» برده می‌شوند در آنها اعلال به حذف صورت می‌گیرد و به آخر آنها «تاء گرد» اضافه می‌شود یا بطور کلی اینکه در این باب مصدر افعال اجوف بروزن «افالَة» می‌باشد که باتوجه به این مطالب گزینه ۳ صحیح است. (ریشه «اقامة»، «قَوْم» می‌باشد که اجوف است.)
- ۹۳- گزینه ۳ صحیح است. «ارائَة» بروزن «افالَة» مصدر باب «افعال» و دارای سه حرف اصلی «رأی» است. همانطور که می‌دانیم در مصدر باب «افعال» برای فعلهای اجوف حرف عله حذف شده و به آخر آن «ة» اضافه می‌شود و مصدر این باب بروزن «افالَة» می‌باشد.

۹۴- گزینه ۲ پاسخ صحیح سوال است. با توجه به عبارت «رحمة الله»، هر یک از ضمائر «انت، هن، هم و هی» می‌توانند مورد استفاده قرار گیرند. در این عبارت، این ضمائر نقش مبتدا را داشته و فعل پس از آنها خبر است. هر گاه خبر جمله فعلیه (فعل) باشد باید در جنس و تعداد از مبتدا تبعیت کند. این قاعده در گزینه ۲ رعایت نشده است، زیرا مبتدا، یعنی «هن» مربوط به صیغه «جمع مونث غایب» بوده و خبر، یعنی «ترجون» مربوط به صیغه «جمع مونث مخاطب» است. بنابراین استعمال این فعل برای این ضمیر نادرست است. فعل صحیح در این گزینه «یرجون» می‌باشد.

۹۵- گزینه ۴ پاسخ صحیح سوال است. باید توجه داشت که مورد نظر سوال، بدست آوردن فعل امر از صیغه مخاطب فعل داده شده، یعنی «تری» است. برای ساختن فعل امر از «تری» باید بدین ترتیب عمل کرد:

۱ - ابتدا باید حرف مضارعه «ت» را از ابتدای فعل حذف کرد.

۲ - اگر حرف بعد از حرف مضارعه متحرک نباشد باید همزه امر در ابتدای فعل قرار گیرد. به دلیل آنکه حرف «ر» در این فعل متحرک است لذا نیازی به همزه امر نیست.

۳ - فعل باید مجزوم شود. فعل «تری» یک فعل ناقص از ریشه «رءی» است. در این فعل جزم به حذف حرف عله است، بنابراین آنچه باقی می‌ماند فعل امر «ر» است.

۹۶- گزینه ۴ پاسخ صحیح سوال است. در ابتدا باید توجه داشت که «ناجی» فعل ماضی باب «مفاعلة» از ریشه «نج و» است و مضارع آن در صیغه «مخاطبه» یعنی «مفرد مونث مخاطب» بر وزن «تُفَاعِلِينَ» می‌باشد. بنابراین، اصل فعل خواسته شده، «تُناجِوِينَ» است. اما حرف عله آن طبق قاعده زیر حذف می‌شود و فعل خواسته شده بصورت «تُناجِیْنَ» که در گزینه ۴ آمده است، در می‌آید.

قاعده: در افعال ناقص مضارع، در صیغه مفرد مونث مخاطب، حرف عله حذف می‌گردد.

۹۷- گزینه ۱ پاسخ صحیح است. «بقاء» مصدر از ریشه‌ی «بقی» می‌باشد که در آن حرف «ی» قلب به همزه شده است. «مساواة»: نیز مصدر باب مفاعلة از ریشه‌ی «سوی» می‌باشد که مراحل تشکیل آن به صورت زیر است:

س و ی ← مساویّه ← اعلال به قلب ← مساواة

۹۸- گزینه ۲ پاسخ صحیح است. ضمیر «أنتن» متعلق به صیغه‌ی جمع مؤنث مخاطب می‌باشد.

فعل معتل ناقص در این صیغه از فعلهای مضارع هیچگونه اعلالی ندارد، یعنی «تَدْعُونَ» صحیح است و «تَدْعِينَ» نادرست است.

۹۹- گزینه ۳ پاسخ صحیح است. با توجه به معنی عبارت و ضمائر موجود در آن گزینه‌ی ۳ صحیح می‌باشد، ترجمه عبارت به این ترتیب است: «من خدا را می‌خوانم و برای آخرتم تلاش می‌کنم و نجاتم را از راهی به جز راه او، امید ندارم»

۱۰۰- گزینه ۱ پاسخ صحیح است. «تُقِیْمَنَّ» در گزینه‌ی ۱ نادرست است، زیرا فعل مضارع باب افعال از ریشه «ق و م» و از

صیغه‌ی للمخاطبات به صورت زیر ایجاد می‌گردد: ق و م ← تُقِیْمَنَّ ← اعلال به سکون ← تُقِیْمَنَّ ← اعلال به حذف ← تُقِیْمَنَّ

۱۰۱- گزینه ۳ پاسخ صحیح است. با توجه به مذکر بودن «ثعلب» فعلها در گزینه‌های ۱ و ۲ نامناسب است و در گزینه ۴ تغییر فاعل و مفعول صورت نگرفته است.

۱۰۲- گزینه ۱ پاسخ صحیح است. با توجه به ضمیر «هِنَّ» فعل ماضی غایب اجوف جمع مونث «خَفِنَ» درست به کار رفته است. فعل‌های معتل در گزینه‌های دیگر باید به صورت «لَمْ تَزُجْ، لَا تَخَفْ و لَا تَنْسَى» باشد.

۱۰۳- گزینه ۱ پاسخ صحیح است. زیرا «أَنْتَنْ تَخْفَنَ» صحیح است.

۱۰۴- گزینه ۱ پاسخ صحیح است. با توجه به ضمیر «هِنَّ» که «لِلغَائِبَات» است و در آغاز جمله به عنوان مبتدا آمده است، خبر نیز باید با آن مطابقت کند و چون فعل معتل اجوف در صیغهی «لِلغَائِبَات» مضارع و ماضی اعلال بالحذف دارد، بنابراین پاسخ درست «سَيَقُومَنَّ» است. در سایر گزینه‌ها افعال معتل «لَمْ يَرْجُونَ»، «يَعْفُونَ»، «تَسِيرِينَ»، «تَقُولِينَ»، «يَدْعُونَ»، «تَدْعُونَ» که به ترتیب: دُونَ الاعلال، دُونَ الاعلال، اعلال به اسکان، اعلال به اسکان، اعلال به حذف و دُونَ الاعلال می‌باشند.

۱۰۵- گزینه ۲ پاسخ صحیح است.

«الْفُسْ» اسم مؤنث مجازی معنوی است. اسم اشاره و فعل باید مؤنث باشد. و حرف «لا» در عبارت فوق نافی است در سر فعل مضارع می‌آید و در اعراب فعل عمل نمی‌کند. «الْأَيَّامُ» جمع مکسر غیر عاقل است و صفت آن باید مفرد مؤنث باشد که «الْجَمِيلَةُ» درست می‌باشد.

۱۰۶- گزینه ۲ پاسخ صحیح است.

فعل «زُرْتُ» ماضی متکلم وحده به معنی «ملاقات کردم» و «لَمْ تُشَفَّ» به معنی «بهبود نیافته بود» است و در ضمن «لِتَسْتَرِيحٍ» مضارع منصوب به معنی «تا استراحت کند» می‌باشد.

در گزینه ۱ «دوستی را»، «معالجه نشده بود» و ... ، در گزینه ۳ «ترجمه شدن «صدیق» به صورت متمم، ترجمه‌ی زاید «همان که»، «شفا نیافته است» ... و در گزینه ۴ «ثبوت ترجمه شدن فعل «لَمْ تُشَفَّ» و ... از موارد نادرست در ترجمه هستند.

۱۰۷- گزینه ۳ پاسخ صحیح است.

موارد درست افعال معتل در سایر گزینه‌ها:

۱) أَعْفُو ← أَعْفُ: زیرا فعل امر معتل ناقص و نشانه‌ی جزم آن حذف حرف عله است.

۲) يَتَلَوُونَ ← يَتَلَوْنَ: جمع مونث «واو» جمع مذکر را ندارد و بروزن «يَفْعَلْنَ» است.

۴) تَبِعِينَ ← تَبِعْ: با توجه به «صدیقی» که مفرد مذکر است، فعل جمله با صیغهی «لِلْمَخَاطَبِ» مضارع می‌آید.

۱۰۸- گزینه ۴ پاسخ صحیح است. «أَنْتُمْ تَقْضُونَ» صحیح است.

۱۰۹- گزینه ۴ پاسخ صحیح است. فعل «يَسْتَعِدُّونَ» از ریشه‌ی «عَدَد» است که فعل معتل نیست. در سایر گزینه‌ها، فعل‌های معتل عبارتند از: «إِذِقْ» از ریشه‌ی «بَقِيَ»، «لَا يَدْعُ» از ریشه‌ی «وَدَعَ»، و «إِذِقْ» از ریشه‌ی «ذَوَّقَ» و «أَعْفُ» از ریشه‌ی «عَفُو» می‌باشند.

۱۱۰- گزینه ۳ پاسخ صحیح است. در گزینه ۱ «تُبْنَ» و در گزینه ۲ «إِرْضَيْ» و «أَعْفِي» و در گزینه ۴ «لَمْ تَغْدُ» صورت‌های صحیح فعل‌های معتل می‌باشند.

- ۱۱۱- گزینه‌ی ۲ پاسخ صحیح است. هُنَّ یرضون... با توجه به ضمیر هُنَّ که جمع مؤنث غایب است فعل معتل به صورت «یَرْضَيْنَ» درست است.
- ۱۱۲- گزینه‌ی ۲ پاسخ صحیح است. «إله» منادی مضاف و فعل‌های مربوط به آن به صیغه‌ی مفرد مذکر مخاطب صحیح است. توضیح: در حالت جزم حرف عله از آخر فعل حذف می‌شود.
- ۱۱۳- گزینه‌ی ۱ پاسخ صحیح است. «يُولَدُ» فعل مضارع مجهول مثال واوی می‌باشد و چون «ولد» به عنوان نایب فاعل و مرفوع، مذکر است: فعل «يُولَدُ» به صیغه‌ی مفرد مذکر آمده است.
- ۲- بُيعَ (ص: بِيَع) ۳- ص: ذِيقَ طَعْمٍ ... ۴- رُزِقْتُمْ نِعْمَةً كَثِيرَةً.
- ۱۱۴- گزینه‌ی ۳ پاسخ صحیح است. در افعال «تَنْهَوْنَ»، «تَنْسَوْنَ»، «عِشْنَ» و «أَعْطِ» حرف عله‌ی «ی» افتاده است ولی در «تدعین» حرف عله‌ی «واو» حذف شده است.
- ۱۱۵- گزینه‌ی ۱ پاسخ صحیح است. اذا: هنگامی که، قطرات الماء الصغيرة: قطرات کوچک آب، ظاهرة: پدیده. از خطاهای بارز سایر گزینه‌ها: (۲) شعاع خورشیدی، شکست. (۳) آب‌های، شکسته شد، جلوه‌ی ظاهری (۴) قطره‌های آب کوچک، قضیه‌ی
- ۱۱۶- گزینه‌ی ۴ پاسخ صحیح است. صورت صحیح آن: لم تُرضوا.
- ۱۱۷- گزینه‌ی ۳ پاسخ صحیح است. در این گزینه، فعل «یرحموا» در انتهای جمله، فاعل نداشته و مجهول است. در سایر گزینه‌ها فعل‌ها معلوم و مفعول‌به (سؤالاً، الصلاة، معلمات) دارند.
- ۱۱۸- گزینه‌ی ۱ پاسخ صحیح است. ضمیر «نون» در صیغه‌های جمع مؤنث حذف نمی‌شود.
- ۱۱۹- گزینه‌ی ۲ پاسخ صحیح است. ظاهرة: پدیده، الأمطار: باران‌ها، أيام الربيع: روزهای بهار، رائعاً: جالب خطاهای مهم سایر گزینه‌ها: (۱) پدید می‌آورد (۳) ایجاد می‌کرد (۴) کلمه‌ی «ظاهرة» در این گزینه ترجمه نشده است.
- ۱۲۰- گزینه‌ی ۴ پاسخ صحیح است. صحیح آن نَسِيَتْ که بدون اعلال می‌باشد در گزینه‌ی (۱) أُعْطِيَ با فعل ماضی مجهول درست است.
- ۱۲۱- گزینه‌ی ۱ پاسخ صحیح است. دو فعل «يُسَاعِدُ» و «يَنْصُرُ» صحیح و سالم هستند. معتلات در سایر گزینه‌ها: (۲) أصابت (صوب) (۳) يئس- لم يَشْفَ (شفی) (۴) واجه (وجه) و صاد (صيد)
- ۱۲۲- گزینه‌ی ۲ پاسخ صحیح است. للأيام الماطرة (روزهای بارانی دارد) ظاهرة جميلة (پدیده‌ای زیبا) تتكون: (تشکیل می‌شود) من الألوان المختلفة (از رنگ‌های مختلف) نجعل السماء (قرار می‌دهد آسمان را) خلافة (دلربا)
- ۱۲۳- گزینه‌ی ۴ پاسخ صحیح است. «الأنس» فعل نفی است و «لا» غیر عامل می‌باشد نباید مجزوم شود لا أنسی درست است.
- ۱۲۴- گزینه‌ی ۴ پاسخ صحیح است. دُعِيكَ خطاست و باید «دُعيت» باشد زیرا ضمیر (ك) نمی‌تواند نایب فاعل باشد.

۱۲۵- گزینه‌ی ۲ پاسخ صحیح است. خطاهای مهم سایر گزینه‌ها: (۱) المسلمون ، (۳) اکتشفت، حدوثة، (۴) مسلمین (بدون «ال»)، احداثه. در واقع (الواقع) أَنَّ المسلمینَ (دانشمندان مسلمان) هم اَلذینَ (همان کسانی هستند) که قداکتشفوا (کشف کرده‌اند) پدیده‌ی رنگین‌کمان را (ظاهرة قوس قزح) و عدت به‌وجود آمدنش را (و سبب حدوثها).

۱۲۶- گزینه‌ی ۲ پاسخ صحیح است. «سمی، عفو، نسی» هر سه فعل ناقص هستند. حروف اصلی افعال گزینه‌ی ۱ (شهد، نسی، عتب)، گزینه‌ی ۳ (ودع، خوف، صوب) و گزینه‌ی ۴ (شری، هیأ، نول) می‌باشد که شبیه هم نیستند.

↓	↓	↓	↓	↓	↓	↓	↓	↓
اجوف	ناقص	اجوف	اجوف	مثال	اجوف	اجوف	صالح	ناقص

۱۲۷- گزینه‌ی ۴ پاسخ صحیح است.

در گزینه‌ی «نَسُوا - أن یدعو»، در گزینه‌ی ۲ «لأَصِلَ»، در گزینه‌ی ۳ «واصلت» معتل می‌باشند.
از ریشه ی (نسی) از ریشه ی (دعو) برای آن که برسم (وصل) از ریشه (وصل)

۱۲۸- گزینه‌ی ۱ پاسخ صحیح است. إنکسر ضوء الشمس (نور خورشید شکست) فی قطراتِ الماء الصغیرة (در قطره‌های کوچک آب) عند نزول المطر (به‌هنگام باریدن باران) و حدث قوس و قزح (و رنگین‌کمان به‌وجود آمد).

۱۲۹- گزینه‌ی ۴ پاسخ صحیح است. فعل امر از ریشه‌ی «جَادَ» برای «للمخاطبین» جُودوا می‌باشد.

۱۳۰- گزینه‌ی ۲ پاسخ صحیح است. صورت صحیح سایر گزینه‌ها:

(۱) اِسْتَعِرَ / عُدَّ (۲) لَيْسْتَعِرُ / لِيَعُدَّ (۳) لَيْسْتَعِيرُوا / لِيَعُودُوا (۴) لَيْسْتَعِيرُوا / لِيَعُودُوا

۱۳۱- گزینه‌ی ۲ پاسخ صحیح است. اشتباهات سایر گزینه‌ها:

(۱) «یری» فعل شرط است و باید مجزوم شود (ص: یر)

(۳) «لم» فعل «تخلو» را مجزوم کرده که باید حرف عله‌ی آن حذف شود (ص: لم تَحُلْ)

(۴) «لم» فعل «تعود» را مجزوم می‌کند که در اثر آن التقاء ساکنین ایجاد می‌شود (لم تَعُودْ) در نتیجه حرف عله باید حذف شود.

۱۳۲- گزینه‌ی ۳ پاسخ صحیح است. (۱) «لم یرید» ← در اثر جزم التقاء ساکنین ایجاد شده و حرف عله حذف می‌شود (ص: لم یرد).

(۲) «کن أنس» ← اولاً: «لن» حرف ناصبه بوده و نمی‌تواند حرف عله ی فعل را حذف کند و ثانیاً: فعل مورد نظر باید مؤنث باشد زیرا برای «أم» آمده است (ص: کن أنسی).

(۴) «لیری» ← «ل» اگر در ابتدای جمله همراه مضارع به‌کار رود، آن را مجزوم می‌کند (ص: لیر).

۱۳۳- گزینه‌ی ۴ پاسخ صحیح است. فعل مضارع در صیغه‌ی «انتم» به «ون» ختم می‌شود (ص: انتم تَنْهَوْنَ)

۱۳۴- گزینه‌ی ۲ پاسخ صحیح است. در این گزینه هر دو فعل «وَعَدَت» و «أجد» (وجد) معتل مثال هستند.

(۱) تَرَّ (رای: معتل ناقص) - حاوَل (حول: معتل اجوف)

(۳) يَتَوَقَّع (وقع: معتل مثال) - كان (معتل اجوف)

(۴) يَنْسِي (نسی: معتل ناقص) - تَصِلُ (وصل: معتل مثال)

- ۱۳۵- گزینه‌ی ۲ پاسخ صحیح است. ۱) اُنزِلَ (ماضی) - لم یَسْتَطِعَ (مجزوم) - أن یأتیَ (منصوب)
- ۲) لم یَقْصُرْ (مجزوم) - یَصِلُ (مجزوم: جواب شرط)
- ۳) لَیَسْتَقِیْظُ (مجزوم) - حَتَّى یَأْخُذُوا (منصوب)
- ۴) یُنَادِیَ (مرفوع تقدیراً) - أن أَشَاهِدَ (منصوب) - کم أَفْهَمَ (مجزوم)